

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969. augusztus 19.

bb 1. Losonczi-beszéd

hi/tr szb zs

1969. augusztus 19.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk Losonczi pálnak, az elnöki tanács elnökének augusztus 19-én, a mosonmagyaróvári nagygyűlésen elhangzó beszédét. keretet később adunk. a beszéd feloldásig e m b a r g ó s .

x x x

tisztelt ünnepi nagygyűlés!
kedves elvtársnők, elvtársak!
kedves barátai m!

- Őszinte öröm és megtiszteltetés számomra, hogy ma együtt ünnepelhetek önökkel. a magyar dolgozó nép sohasem felejtí el, hogy győr-sopron megye uttörő szerepet töltött be a mezőgazdaság szocialista átszervezéséért folytatott nagyszabású politikai küzdelmekben. az itt gazdálkodó parasztemberek, tíz esztendővel ezelőtt, sok töprengés, nem egy esetben nehéz vívódás után, bátran és véglegesen a szocializmus ügye mellé álltak. ezzel nagyban hozzájárultak ahhoz a történelmi fordulathoz, amelynek következtében a termelészövetkezeti mozgalom teljes győzelmét aratott. önök tíz esztendővel ezelőtt büszkén és az egész ország parasztsága számára példaadó módon elsőnek írhatták ki megyéjük határaitra: „szövetkezeti megye,,.

személyes élményeiről beszélt ezután az elnöki tanács elnöke: - én akkoriban egy somogy megyei termelészövetkezet elnöke voltam - mondotta -. ilyen minőségben éreztem együtt a győr-sopron megyei harccal és harcosokkal.

/folyt.köv./

bb 1. /losonczi... 1. folyt./-szb

sokan figyeltük az itteni nagy „frontáttörést”, a forradalmi átszervezés nemsokára áldásosan éreztette hatását az egész országban, felvirágoztatta a mezőgazdaságot, nyugodt, biztos életet teremtett a parasztságban.

- mezőgazdaságunk eredményei - folytatta - jogos büszkeséggel tölthetik el azokat, akik résztvettek az első nagy lépések megtételében. Győr-sopron megye munkásosztálya, parasztsága, egész lakossága azóta is hiven és eredményesen dolgozik, s minden erejével támogatja a párt újabb sikereire vezető, bevált politikáját. Nincs ma olyan nyitott szemű, becsületes ember, aki tíz esztendővel a „nagy változás”, után, ne ismerné el, hogy pártunknak és kormányunknak teljes mértékben igaza volt akkor is, és igaza van most is: jó úton járunk, a szocializmus, a közösségi és az egyéni felemelkedés útján.

- Győr-sopron megye történelmi tettet hajtott végre egy évtizeddel ezelőtt, a maga boldogulására, a szocialista hazáé javáért. Befejeztük a szocializmus alapjainak a lerakását. A megye népe az egész nemzettel együtt hozzájárított a még nagyobb, még átfogóbb történelmi program megvalósításához, a szocialista társadalom teljes felépítéséhez.

- többször jártam már Mosonmagyaróváron. Földművelésügyi miniszterként természetesen külön is tanulmányoztam a város történetét, hiszen az itteni agrártudományi főiskolára már másfél évszázada felfigyel mindenki, foglalkozik a magyar mezőgazdasági szakemberképzéssel. Magyaróvár pontosan három évtizeddel ezelőtt egyesült a szomszédos Mosonnal. De csak ma, amikor ide megérkeztem, láttam igazán, hogy az utóbbi esztendők mennyire közelebb hozták az óvári és a mosoni részt. A gyors ütemben kialakuló lakóteleppel lassan teljesen egybeépül, egyesül a város két fele. Azt jelképezi, hogy valóban a munka, az építés során szilárdul meg a városok és falvak, és ami még fontosabb, a dolgozó emberek, az egész szocialista nemzet politikai és erkölcsi egysége.

Losonczi Pál ezután az MSZMP központi bizottsága, az elnöki tanács és a forradalmi munkás-paraszt kormány üdvözlését tolmácsolta a város és a megye lakosságának, majd így folytatta beszédét:

/folyt.köv./

aki

bb 1. /losonczi... 2. folyt./-szb

- augusztus 20 a magyar államiségnek, a szocialista hatalom kivívásának és továbbfejlődésének állít emléket. Az ünnep tartalmát két régi hagyomány adja. Ez a nap, évszázadokon át névnapja volt államalapító első királyunknak, akinak alakjához korszakváltó történelmi esemény fűződik: véget ért Magyarország elmaradottsága, szervezetlensége és elszigeteltsége, létrejött és megerősödött a központi hatalom, s hazánk elindulhatott az akkor legkorszerűbb állami fejlődés útján. Ugyanakkor augusztus 20 évtizedek óta az új buzából sült kenyér ünnepe is. A kenyérgabonát sokhelyütt még ma is „életnek”, nevezik, a kenyér jelképezi ugyanis mindazt, ami az élethez szükséges.

- a szocialista társadalomban nem lehet elválasztani egymástól a kenyeret és a munkát - mondotta ezután. - az egész ország erőfeszítése, lankadatlan, mindennapi munkája testesül meg a ma megszegett új kenyérben. De a munkához és kenyérhez a mi társadalmunkban szorosan hozzátartozik még valami, ami éppoly nélkülözhetetlen, mint a mindennapi kenyér: a dolgozó nép joga a munkához, és a munka eredményéhez, a kenyérhez.

ezután az alkotmány 20. születésnapját méltatva az elnöki tanács elnöke hangoztatta:

- az alkotmány kemény harcokat vitt végső győzelemre, alapvető szocialista jogokat és kötelezettségeket szentesített, s azóta is oltalmazza a szabad hazánkat, szabad életünket. Alkotmányunk legfontosabb mondatai szállóigévé váltak, szelleme áthatja közösségi és egyéni életünket.

- a mi alkotmányunk a dolgozó nép, a szocialista társadalom alaptörvénye. Államunk minden szerve, gazdaságunk, oktatásügyünk, kulturális tevékenységünk hűen tükrözi, hogy a mi államunk - munkáshatalom.

- a magyar népköztársaság a munkások és parasztok állama. Ennek az államnak a rendíthetetlen alapja a munkás-paraszt szövetség, amely maga köré tömöríti a társadalom minden alkotó rétegét és tagját.

/folyt.köv./

bb 1. /Losonczy... 3. folyt./-szb

- a kapitalista társadalomban az állampolgár, a dolgozó és az ember, - három külön kategória. a dolgozóknak csak részek, néha csak morzsák jutnak az állampolgári és az általános emberi jogokból, a kötelességek terhe viszont szinte kizárólag rájuk nehezedik. gondoljunk csak a folyamatos nyugati valutaváltásra, amely a tőkés érdekek érdekében előbb az angol font, majd a francia frank és más valuták leértékeléséhez vezetett. az ilyen intézkedések minden következménye a dolgozók millióinak életét nehezíti. igazán állampolgár és igazán ember az ottani megítélés szerint csak az lehet, akinek vagyona és kiváltsága vannak.

- a szocializmusban viszont a dolgozó, és kizárólag a dolgozó érdemi meg a szabad állampolgár és az ember büszke címét, nem zsákmányolhatja őt ki senki sem. a dolgozó, az állampolgár és az ember részese a hatalomnak, mert minden hatalom a dolgozó népe.

- alkotmányunknak ezek a legfőbb mondanivalói, most, 20 év elteltével sem szorulnak reformra, vagy módosításra. lehetnek olyan részletei, amelyeket továbbfejleszt majd a társadalom, de a belső mag, az alkotmány társadalmi és politikai lényege változatlan és változhatatlan: nálunk az állam néphatalom, gazdaságunk szocialista népgazdaság, amelyben a termelőeszközök társadalmi tulajdonban vannak. nálunk minden és mindenki a népeért van, a népet szolgálja, közéletünket, állami intézményeinket, jogrendszerünket, a tanácsok, üzemek és vállalatok munkáját, mondhatjuk tehát, egész valóunkat a szocialista demokrácia hatja át.

- a szocializmus és a demokrácia egy törőt fakad, egy ugyanazon dolognak a két oldala - hangsúlyozta a szónok. - hibásan gondolkodik az, aki szembeállítja a kettőt, s akár a szocializmust félti a demokrácia kiterjesztésétől, akár a demokráciát a szocializmus következetes megvalósításától. a gyakorlatban bizonyosodott be, hogy a szocializmus nem más, mint az igazi, legszélesebb körű demokrácia. a demokrácia pedig nem érvényesülhet másutt igazán, csak a szocializmus viszonyai között.

- a szocialista demokrácia azért szocialista, mert a politika, a gazdaság és a kultúra irányítása egyértelműen és oszthatatlanul a proletárhatalom kezében van. és azért demokrácia, mert a proletárhatalom valóban a lakosság millióinak jogait, jólétét és műveltségét szolgálja.

/folyt.köv./

bb 1. /Losonczy... 4. folyt./-szb

- a szocialista demokrácia természetesen nem automatikusan fejlődik. érvényesüléséért a társadalom minden területén, - pártunknak, az államnak, a vezetetteknek és vezetőknek, a szocialista demokrácia minden igaz hívének - még sokat kell dolgoznia és harcolnia, de azt is tudnunk kell, hogy csak azoknak van joguk a szocialista demokráciához, akik nem élnek vele vissza, akik tehát nem valami mást, hanem valóban szocialista demokráciát akarnak.

a továbbiakban azt fejtegette, hogy a párt és a kormány intézkedéseinek hatására az utóbbi időkben különösképpen kidomborodott országnak a szocialista demokrácia politikai és gazdasági oldala. az állami élet, a népképviselői kormányzás, a tanácsrendszer gazdasági alapja ugyanis az, hogy hazánkban szocialista tulajdonviszonyok jöttek létre. a gazdaságnak e kézzelfogható demokratizmusa nélkül bármilyen politikai demokrácia csak üres jogi forma lenne, amely könnyen semmivé válna. és fordítva: a szocialista termelési viszonyokat, az állami és a szövetkezeti ipart, a mezőgazdaságot, az egész gazdasági alapot a politikai demokrácia népi szervei óvják, védelmezik és szervezik. a szocialista demokrácia politikai és gazdasági oldalának mélyesleges összefüggését és egymásra való hatását példázza az immár másfél esztendeje bevezetett új gazdasági mechanizmus.

- gazdasági fejlődésünk elmúlt másfél esztendejét lényegében két szakaszra oszthatjuk. az első szakaszt - 1968 első felét - az utkeresés jellemezte. a kialakult, helyes elveket kellett a népgazdaság különböző területein, különböző szintű irányító szerveinél alkalmazni. az áttérés azért sikerülhetett, mert a gazdasági reform céljait, a párt politikájának elvi és gyakorlati irányvonalát a dolgozók milliói helyestik, magukévá teszik.

- a második szakasz, vagyis az elmúlt év második és az idei év első fele, az egészséges gazdasági fejlődés számos örvendetes jelét mutatja. a termelésben a mennyiség egyoldalú hajszolása helyett döntő jelentőségűvé vált a gazdaságosság, a tudományos-műszaki fejlődés, a kereslet és a kínálat következetes figyelembevétele. a termelés szerkezete és összetétele helyes irányban kezd módosulni. a lakosság ellátása igen sok tekintetben javult, a külkereskedelmi mérleg az elmúlt évekhez viszonyítva, megnyugatóbban kezd alakulni.

/folyt.köv./

bb 1. /losonczi... 5. folyt./-szb

- 1969 első félévének gazdasági eredményei megfelelnek a várakozásnak. - mondotta ezután. - de jól ismerjük a gondokat, a nehézségeket is. a kulcskérdés a termelékenység emelése. ezt egyedül a mechanizmus reformjával természetesen nem lehet biztosítani. mulhatatlanul szükséges a tudományos, szellemi és fizikai erők összpontosítása, a munka lendületének további fokozása. vagyis a gazdasági reform nyújtotta nagy lehetőségeket a következő hónapokban és esztendőben maradéktalanul, jól fel kell használnunk. egész ipari termelésünket, annak szerkezetét és arányait, tervezését és szervezését hatékonyabbá kell tennünk, - mutatott rá, majd elismeréssel szólt Győr-sopron megye és Mosonmagyaróvár ipari termeléséről, elsősorban a Győri Magyar Vagon- és Gépgyár, valamint a Mosonmagyaróvári Mezőgépgyár eredményes munkájáról.

- minden jel arra mutat, - folytatta -, hogy mezőgazdaságunk ebben az évben ismét jó eredményt ér el. ma már biztosra vehetjük, hogy tulszárnyaltuk az elmúlt évek termésátlagait. kenyérgabonából több termelt a tavalyinál és jónak ígérkezik a kapások és kertészeti kultúrák hozama is. köszönet illeti ezért a mezőgazdaság dolgozóit és az ő munkájukat segítő ipari és tudományos dolgozókat - mondotta, majd hangsúlyozta, hogy a szocializmus fontos törvénye a munka szerinti elosztás, nálunk ki-ki elvégzett munkája szerint részesül a közös erőfeszítések gyümölcséből. a munka az egyetlen elismert „nemesi oklevél”, a munka határozza meg az állampolgárok helyét, rangját és előmenetelét a szocialista társaságban.

Losonczi Pál ezután a szövetkezeti parasztság anyagi helyzetével foglalkozott. a paraszti reáljövedelem tavaly nagyobb mértékben nőtt, mint a munkásoké és alkalmazottaké - mondotta. - tavaly megállt a szövetkezeti parasztság létszámának a csökkenése. megszűnt a falvakból az elvándorlás. ennek legfőbb oka az, hogy megszilárdult a falu helyzete, fokozódott a termelőszövetkezeti tagok anyagi és erkölcsi megbecsülése, nőtt az egész mezőgazdaság politikai súlya. érdemes volt elfogadnia parasztságunknak a munkásosztály testvér jobbát, érdemes volt követni a hü szövetséges politikai vezetését. kézzelfogható gyümölcsöket termelt a munkás-paraszt szövetség. pártunk, kormányunk, az összes politikai és társadalmi szervek most arra törekednek, hogy a szövetkezeti parasztság ne csak jól éljen, hanem jól is érezze magát a falun.

/folyt.köv./

-6-

bb 1. /losonczi... 6. folyt./-szb

tudjuk, hogy még igen nagy a különbség a városi és a falusi életkörülmények között, s hosszabb idő kell ahhoz, hogy ezek a különbségek teljesen megszűnjenek. de a sokhelyütt kirívó különbségek ismeretében is örömmel tölti el mindannyiunk szívét, ha községeinkben a változás, a fejlődés jeleit látjuk. vízművek tornyai emelkednek a magasba, fürdőszobás, villaszerű házak épülnek, könyvtárak és olvasótermek, kulturházak és sportpályák hívogatják sokhelyütt a falu apraját, nagyját.

- a munka dandárja természetesen még hátra van, de szocialista osztályá tömörülő parasztságunk bizton számíthat a munkásosztály megbecsülésére és támogatására. munkásosztályunk politikai, gazdasági és kulturális szempontból maga mellé emeli szövetségeseit. népünk erősödő, formálódó nemzeti egységéről szólva megállapította: államunk, gazdaságunk, kulturánk ereje abban van, hogy a lehető legszélesebb szocialista nemzeti közösség javát, előrehaladását szolgálja, legszebb álmait és törekvéseit valósítja meg. mint ahogy tíz évvel ezelőtt a kisparaszti parcellák szocialista üzemekké egyesültek, úgy kövacsolódik a munkások, parasztek, értelmiségiek, dolgozó kispolgárok és más dolgozó rétegek szövetsége szilárd, szocialista nemzeti egységgé. pártunk eltökélt szándéka, hogy ezt az egyre szélesedő és mélyülő nemzeti egységet, a szó legszorosabb értelmében vett népfrontot, továbbra is a szocialista építés legfőbb tényezőjének tekintse. ezért tartjuk szükségesnek, hogy továbbfejlesszük állami és gazdasági életünk demokratizmusát, s minél több állampolgárt vonjunk be a hatalom közvetlen gyakorlásába, közéletünk alakításába.

- a pártban, az állami életben, a tanácsoknál, a tömegszervezetekben úgy kell gyakorolni a szocialista demokráciát, hogy az állampolgárok mindinkább érezzék a maguk szerepét, jelentőségét, - mondotta. - ennek a folyamatnak kezdeményezője, vezetője és példaadója maga a párt. a magyar szocialista munkáspárt elsősorban azzal fejleszti tovább a szocialista demokráciát, hogy a marxizmus-leninizmus elvhű és tudományos alkalmazásával alakította ki a milliók érdekeit kifejező politikáját.

külpolitikai kérdésekről szólva kiemelte:

a szocializmus teljes győzelméért a munka és a harc nem csupán nemzeti keretek között, hanem nemzetközi méretekben is folyik. /folyt.köv./

-7-

szocializmust építeni az egyes országokban csak úgy lehetséges, hogy a legnagyobb éberséggel ápoljuk önmagunkban, mindennapi munkánk végzése közepette és nemzetközi fórumokon az internacionalizmus éltető eszméjét. a magyar népköztársaság külpolitikájának sarkköve a szocialista országok, a kommunista és munkáspártok szolidaritása. számunkra, magyarok számára állandó kérdés, hogy mivel és hogyan járulunk hozzá a szocialista közösség erősítéséhez, a béke és a haladás ügyének előmozdításához.

- a legértékesebb hozzájárulás az, ha saját országunkban, a magyar népköztársaságban minél áldozatosabban és eredményesebben építjük a szocializmust, ha néphatalmunk szilárd, ha gazdaságunk kiegyensúlyozott, ha társadalmunk fejlődése példát mutat az egész világnak.

- helyes internacionalista külpolitikát folytatni azonban egyedül céltudatos szocialista belpolitika alapján lehetséges. a magyar népköztársaság egyenletes belső fejlődése, a dolgozók nyugodt és békés élete számára védelmet, biztonságot jelentenek barátaink, szövetségeseink, a felszabadító szovjetunió, a varsói szerződésben tömörült testvéri országok, a szocializmust építő és a szocializmusért harcoló népek és államok, a békéért küzdő haladó erők őrt állnak minden egyes szocialista ország nemzeti függetlensége és békés építő munkája fölött.

- nincs erő, nincs sem fenyegetés, sem csábítás, amely a magyar népköztársaságot el tudná szakítani természetes szövetségeseitől, a szovjetuniótól és a többi szocialista országtól. önmagát gyengíti, saját létét kockáztatja az a szocialista ország, amely elkülöníti magát a többitől. a szocialista világ, ha egyetért és összefog, legyőzhetetlen marad, s közös ügyünk diadalmaskodik.

hazánk gyarapodása, a szocialista társadalom építésében elért nagy sikereink tekintélyt szereztek a haladó világ, sőt bátran mondhatjuk, az egész emberiség előtt a magyar népköztársaságnak. büszkék vagyunk arra, hogy a magyar szocialista munkáspárt részt vett a kommunista és munkáspártok moszkvai találkozásának előkészítésében, s részvételét e nagy világértékeken a testvérpártok rokonszenve kísérte.

/folyt.köv./

- jogos büszkeséggel hivatkozhatunk arra is, hogy szocialista és internacionalista politikánk elismeréseképpen „budapesti felhívásnak”, nevezik azt az okmányt, amelyet a varsói szerződés tagállamainak politikai tanácskozó testülete fogalmazott meg a magyar fővárosban, s amely össz-európai értekezlet megtartását indítványozza a földrész valamennyi országának részvételével.

- értékelve a békéért kifejtett fáradozásainkat, a magyar népköztársaságot is meghívták, több más ország mellett, a genfi leszerelési értekezlet üléseire, hogy - az értekezlet tagjaként - felhasználhassuk ezt a fórumot is a béke ügyének szolgálatára.

- a magyar népköztársaság egész külpolitikai tevékenysége a nemzetközi feszültség enyhítésére, a konfliktusok felszámolására irányul. keressük és ápoljuk a barátságos kapcsolatokat minden országgal, tekintet nélkül annak társadalmi berendezkedésére.

- elégtétellel állapíthatjuk meg, hogy nyugati szomszédunkkal, a semleges ausztriával való viszonyunk alapja a békés egymás mellett élés elve. hasonló alapon tartunk és keresünk korrekt kapcsolatokat más tőkés országokkal is. meggyőződésünk, hogy a magyar népköztársaság diplomáciai tevékenységében, külkereskedelmi és kulturális érintkezéseiben eredményesen szolgálja a tartós béke nagy ügyét.

- tudjuk, hogy a világ egéről nem tűntek még el a terhes fellegek. de ez nem adhat okot a csüggedésre, sőt még fokozottabb munkára és harcra ösztönöz. vietnam még mindig vádolja az amerikai imperializmust. az egyesült államoknak nem sikerült vietnamot amerikanizálnia, sem ázsziát és az egész világot „vietnamizálnia”, a katonai kudarc szégyenével, a dél-vietnamban véghezvitt népiirtás gyalázatával, az egyesült államok kormányzata, most „vietnam utánról”, beszél. holott vietnamban még nincs béke, az amerikai megszállók még mindig ott vannak, a néptől idegen bábkormányt washington még tűzön-vízen át támogatja. pedig minél későbbre halogatta az egyesült államok az agresszió megszüntetését, annál nehezebben jut ki abból a kátyuból, amelyet a politikai rendezés iránt tanusított érzéketlensége, katonai kudarc és rossz értelemben vett presztizsféltése okozott.

/folyt.köv./

bb 1. /Losonczi... 9. folyt./-szb

- a dél-vietnami ideiglenes kormány, valamint a dél-vietnami nemzeti felszabadítási front egészséges és rugalmas javaslatait a magunk részéről a legmelegebben támogatjuk. véleményünk szerint ezek a javaslatok tartalmazzák a vietnami béke megvalósulásának minden lényeges elemét.

- a közel-keleti agresszió, valamint az európai biztonsággal kapcsolatos kérdések olyan sürgető stádiumba jutottak, hogy újból fel kell idézni velük kapcsolatban a szovjetunió építő béketerveit, s több mértékadó nemzetközi fórum, elsősorban az ENSZ vonatkozó határozatait. a legbonyolultabb és legválságosabb nemzetközi kérdések megoldását nem az hátráltatja, mintha nem lennének jó és megvalósítható javaslatok. a megoldásokat az késlelteti, hogy az imperialista hatalmak nem nyugszanak bele folyamatos tévesztésekbe, a szocializmus és a béke erőinek előnyomulásába. késleltetik, akadályozzák a nemzetközi tárgyalások és elhatározások sikerét, amivel sok nehézséget okoznak a világ népeinek és saját maguknak is és komolyan veszélyeztetik a világ békéjét.

- Lenin határozottan megmondta, hogy a szocializmus és a béke ügyét az viszi előre, ha a szocializmus és a béke erői egysülnek, meghatványozzák önmagukat, s egységesen lépnek fel az emberiség legnagyobb ügyeiben. a sok szempontból meghasonlott világban ezt az egységet, ezt az internacionalista szolidaritást és együttműködést kell munkálnunk.

- a moszkvai nagy világtalálkozó dokumentumai és felszólalásai, az értekezlet egész szelleme azzal a reménységgel biztat mindannyiunkat, az internacionalizmus minden harcosát, hogy sorainkat az elkövetkezendő hónapokban még szorosabbra zárjuk, s közös akciókban nyilvánul majd meg, hogy az anti-imperialista harcban, a békéért és a szocializmusért vívott küzdelemben teljesen azonos cél vezérli a szocialista országok, a kommunista és munkáspártok, a haladó mozgalmak döntő többségét.

befejezésül a munka, a kenyér, a jogok és a kötelességek egységéről szólt az elnöki tanács elnöke. - ha ezt az egységet szem előtt tartjuk, és erősítjük, akkor az előttünk álló hétköznapi egyre több örömet és megelégedettséget adnak majd mindannyiunk számára. tegyük meg tehát mindent, hogy újabb nagy eredményekkel köszönthessük majd felszabadulásunk negyedszázados jubileumát. /mtl/

--

-10-

R

bb 2. fehér Lajos beszéde

ms/gg zs bh bs

1969. augusztus 19.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk fehér Lajosnak, az mszmp politikai bizottsága tagjának a kormány elnök-helyettesének a termelészövetkezeti patronázs-mozgalomban kiemelkedő munkát végzett aktivisták naggyűlésén elmondandó beszédét. keretet később adunk. a beszéd feloldásig
e m b a r g ó s !

x x x

bevezetőben hangsúlyozta: önöknek, a patronálóknak is részük van abban, hogy ma már a mezőgazdaságban is szilárd szocialista alapokon nyugszik a néphatalom; hogy nagyobb darab és izesebb a kenyér, munkások-parasztiok testvéri egységben ünneplik alkotmányunk napját.

megtisztelő megbízatásom, hogy bejelentsem: a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága őszinte elismerését fejezi ki az ipari üzemek, intézmények munkásainak, vezetőinek az elmúlt időszakban végzett eredményes, a falu fejlődését, a szocialista átalakulást segítő patronáló tevékenységükért.

ezzel együtt tolmácsolom önöknek, a falusi patronázsmozgalom képviselőinek a kormány, a termelészövetkezeti parasztság és a mezőgazdasági dolgozók háláját, szívből jövő őszinte köszönetét.

a tisztelet hangján kell megemlékeznünk a falujárókról, az ipari munkásokról, alkalmazottakról, értelmiségiekről azért, hogy immár több mint két évtizede fáradhatatlanul járják az országot kutatva: mivel és hogyan segíthetnék leginkább a falvak dolgozóinak életét.

elismerés és hála munkásosztályunknak, amely a társadalmi haladásért folytatott forradalmi harcban kivívta valamennyi dolgozó osztály és réteg tiszteletét. köszönet annak a munkásosztálynak, amely szilárd szövetséges és következetes támogatója parasztság leghaladóbb erőinek, a szövetkezeti gazdálkodás falusi uttoróinak, s amely nagy áldozatkészséggel politikai és anyagi segítséget nyújtott szövetséges társának, a dolgozó parasztságnak előbb a földreform sikeres, gyors megvalósításában, majd később, amikor ennek feltételei megteremtődtek - a szövetkezeti gazdálkodásra, a szocializmus útjára való áttérésben.

házáink különböző tájain ezernyi emlék él még ma is elevenen a falujárókról, s élni fog szinte időtlen időkig. mert lehet-e feledni azt, hogy a falujárók, a patronálók mindig ott, mindig akkor segítettek, amikor és ahol a legnagyobb szükség volt rájuk! ennek az időszaknak azonban a legmaradandóbb emléke, legnagyobb és legnemesebb alkotása a megerősödött munkás-paraszti szövetség, amelynek megteremtésében soha el nem muló érdemeket szereztek, létéért, hatékony működéséért soha el nem évülő áldozatokat hoztak a patronálók!

/folyt. köv./

-11-

R

bb 2. / fehér 1. folyt./ bh

elvtársak!

a magyar munkásság és mezőgazdaságunk dolgozó nem az utóbbi években találtak először egymásra. amlóta munkásmozgalom van magyarországon, a munkásosztály mindig harcostársat keresett és sokszor derék küzdőtársat talált a dolgozó parasztságban. a földmunkásmozgalom is kezdetétől fogva az ipari munkások szervezkedéséhez kapcsolódott. munkásosztályunk mindig természetes szövetségének tekintette és tartja ma is a dolgozó parasztságot, mert a két osztályt összeköti a közös cél, az érdekazonosság.

hazánk történelme kézzelfoghatóan példázza, hogy a parasztság leghűségesebb barátja, érdekeinek legkövetkezetesebb képviselője a munkásosztály. a második világháború éveiben, amikor az ország mindjobban belebonyolódott az idegen fasiszta célokért folyó háborúba, egyre világosabbá vált a falu társadalmának mind szélesebb rétegeiben, elsősorban a szegényparasztság körében, hogy a független, szabad, demokratikus magyarorszáért, a földért, a szociális, kulturális felszabadulásért folyó küzdelemben a parasztságnak az ipari munkásság oldalán van a helye, hogy a kommunista párt által vezetett ipari munkásság az egyetlen erő, amely képes a dolgozó osztályok javára fordítani a történelem menetét.

ez a történelemfordítás 1945-ben be is következett. a szovjet hadsereg súlyos áldozatokkal járó felszabadító harca számunkra is lehetővé tette, hogy társadalmunk legszervezettebb, legöntudatosabb osztálya, a munkásosztály kemény harcok árán kezébe vegye a hatalmat. a felszabadulás megteremtette annak a feltételeit, hogy a város és a falu dolgozó egymásra találjanak. a munkásosztály és a dolgozó parasztság baráti, harcostársi szövetsége a felszabadulással vált igazi nemzetépítő erővé!

parasztságunk a munkásosztály hathatós, energikus forradalmi segítségével hozzáfoghatott az előtte álló nagy sors-kérdések, elsősorban a földkérdés megoldásához. néhány hónap leforgása alatt megszületett a fiatal magyar demokrácia első nagy vívmánya: a földosztás. a magyar nép azt a munkát, amelyet még petőfi, kossuth és táncsics kezdett el, de felében sem tudott elvégezni, most győztesen befejezte: radikálisan demokratizálta a birtokviszonyokat: feldarabolta a nagybirtokot.

történelmünkben sok kísérlet és vereség után ez volt az első és egyetlen, a szó igazi értelmében vett demokratikus földreform amely azért sikerülhetett, mert maga a nép hajtotta végre. továbbá azért, mert a falu népének olyan következetes, állhatatos és önzetlen támasza volt, mint az ipari munkásság. és parasztságunk sokoldalúan hasznosította a munkássággal való szövetséget a földosztás lebonyolításában.

/folyt. köv. /

2-

ko

bb 2. / fehér ... 2. folyt. / bh

e történelmi tett támogatásában a debreceni, majd a budapesti ipari munkások, értelmiségiek és közöttük a győrfy-kollégisták jártak elől. ők voltak az első falujárók. a városi ipari munkásság legképzettebb, legtapasztaltabb fiai száz és ezer számba mentek ki 1945 tavaszán a falvakba és segítettek a föld gyors, szervezett kiosztását. később pedig, amikor a volt nagybirtokosok a reakciós pártok támogatásával orvtámadást indítottak birtokaik visszaszerzésére a föld megvédését, az egész országban visszhangzott a magyar kommunista párt jelszava: „földet vissza nem adunk!”, a szabadság, a demokrácia gyümölcseinek ízét éppen csak kóstolgotó parasztembereknek nagy bátorítást adott e küzdelemben a megbízható és erős szövetséges: a szervezett proletáriátus jelenléte, közvetlen segítsége a falun!

de a városban sem tétlenkedett a munkásosztály! az 1946. március 7-1 budapesti nagy tüntetés a földosztás eredményeinek védelmét is szolgálta. a hatalmas tömegnyomás kényszerítette ki 1946. májusában azt a törvényt, amely megtiltotta az 1945-ben földhözjuttatott parasztok háborgatását.

minden tulzás nélkül elmondhatjuk, hogy a magyar parasztságnak és az ipari munkásságnak a földreformért, ennek megvédéséért végzett közös, vállvetett munkája, ennek a történelmi jelentőségű tettek messze- és mélyreható nagy élménye teremtette meg az őszinte egymást megbecsülő munkás-paraszt összefogás igazi alapját, - akkor még fiatal demokráciánk, később a szocializmus útjára tért társadalmi rendünk legfőbb alappillérét!

lezárult egy sok évszázados társadalmi harc, szentesült a földért folyó ezeréves perben hozott igazságos ítélet, és a magyar falu elindult fejlődésének, felemelkedésének új korszaka felé. az út nem volt könnyű. az akadályok leküzdéséhez, a nehézségek elhárításához azonban továbbra is biztatást, tanácsot és közvetlen segítséget adott a munkásosztály. a magyar kommunista párt felhívására 1946 pünkösdjén a budapesti munkások százai utaztak vidékre. ezzel kezdődött a szervezett falujárás.

minden hét végén kisebb tehergépkocsi-karavánok indultak vidékre a gyárakból. a falujárók szombat- és vasárnaponként házi-agitációt folytattak a falusi pártszervezetek megsegítésére. magyarázták azokat az időszerű kérdéseket, amelyeket a párt és a kormány sürgős feladatként hirdetett meg. a községek helyi problémáival is mint saját gondjaikkal foglalkoztak. közben szakmunkásként is segítettek: a varrógépektől a konyhai edényekig a szekértől az ekéig, a vetőgéptől a traktorig, az ablaktól a tbtőig mindent megjavítottak.

/folyt. köv. /

- 13 -

ko

bb 2. /fehér... 3. folyt./-szb

a falujárók rendszeresen tartottak gyűléseket, pártnapokat, legtöbbször vasárnap. segítettek a fasiszta rablóhordák által okozott károk helyreállításában, az elhurcolt javak valamelyes pótlásában, gondot fordítottak a tönkretett iskolák helyreállítására, felszerelésére, hogy mihamarabb megindulhasson a tanítás.

nem volt könnyű dolguk. sőt, olykor veszély is fenyegette őket. 1946-ban a gödöllői „patkóban, rálvöldöztek a falujárók kocsijára. a huszonöt éves horthy-fasizmus következményeként, valamint a reakciós pártokkal szövetkezett népbuító klérus hatására eleinte a helyi lakosság egy része nem szívesen látta a falujárókat. bizalmatlanok, zárkóztak voltak. a reakció minden erejével igyekezett ezt a hangulatot fokozni; szerette volna a munkások és parasztok közötti gyűlöletet, ellentétet növelni. próbálkozásai azonban meghiúsultak. elsősorban azért, mert az évszázados elszigeteltségben, ennek következményeként sokhelyt elmaradottságban élő falusiak most azt tapasztalhatták: nem az az igaz, amit eddig tanítottak, sugalltak nekik, hanem éppen az ellenkezője. látták, hogy a templomrombolóknak hirdetett, a kultúra ellenségeinek kikiáltott, sőtét ördögöknek lefestett, a parasztság ellenfeleiként megrágalmazott kommunisták iskolákat, óvodákat hoztak rendbe, világosságot hoztak a faluba: nemcsak a villanyt vezették be több helyre, hanem elhozták az okos szóvilágosságát is. azonkívül ott voltak a betakarításnál, mindenben segítettek, amiben csak tudtak. ha a falusi nép a templom helyreállításához kért segítséget, számos esetben ettől sem húzózkodtak, tiszteletben tartva a vallásos emberek érzéseit.

kedves barátaim!

a hatalom kiválása után megváltozott a falujárók munkájának a jellege. 1949 közepétől már a szocialista gazdálkodás megteremtésének, a termelés növelésének elősegítését tekintették fő feladatuknak. résztvettek a termelőszövetkezetek, a gépállomások, az állami gazdaságok megalakításában és rendszeresen támogatták azokat. a mozgalomba a korábbinál jobban bekapcsolódtak a vidéki üzemek kiváló dolgozói is. alig volt az országnak olyan nagyobb üzeme, gyára, ahonnan ne indultak volna hétről-hétre segítő brigádok a termelőszövetkezetekbe, a gépállomásokra. magukkal vitték a munkásosztály szervezettségét, fegyelmét, határozottságát, lendületét, kitartását, politikai érettségét.

fejlődésünk sajnos nem volt töretlen. az 1956. évi ellenforradalmi támadás során súlyos helyzetbe került termelőszövetkezeti mozgalmunk is.

/folyt.köv./

-14-

R

bb 2. /fehér... 4. folyt./-szb

az ellenforradalom után a pártnak legsürgetőbb és legfőbb feladata a munkásnatalom megvédése és megszilárdítása volt. e nehéz, rendkívül bonyolult helyzetben a munkás-paraszt szövetség másodizben is kiállotta a történelmi próbát. annak ellenére, hogy az agrárpolitikában korábban elkövetett durva hibák miatt meglazult a munkás-paraszt szövetség, a munkáshatalom megszilárdításáért, a belső rend helyreállításáért vívott kemény küzdelemben a parasztság egyértelműen a munkásosztály mellé állt, a szocializmusra szavazott!

a néphatalom megvédésével és megszilárdításával egyidőben a magyar szocialista munkáspárt új agrárpolitikájában, a falu szocialista átalakítására irányuló politikájában megtartotta és folytatta mindazt, ami az előzőekben helyes volt, viszont volt bátorsága gyökeresen szakítani mondazzal, ami hibásnak, károsnak bizonyult. mindenekelőtt kijavította azokat a korábbi helytelen intézkedéseket, amelyek aláásták a parasztság bizalmát, gyengítették, meglazították a munkás-paraszt szövetséget. számos nagyfontosságú gazdaságpolitikai intézkedést léptettünk életbe a parasztság termelési kedvének helyreállítása, megerősítése és a termelőszövetkezetek gazdálkodásának rendbehozása céljából. eltöröltük a kötelező begyűjtést, új felvásárlási- és árrendszert vezettünk be, a mezőgazdasági tervezésben a tervszerű befolyásolás módszereire tértünk át, orvosoltuk a tagosítás idején okozott károkat, stb.

mindezek hatására a munkásosztály és a dolgozó parasztság szövetsége, a párt politikája iránti bizalom 1957-től kezdve lépcsőlépésre jelentősen megerősödött. a párt tekintélyre tett szert, komoly erkölcsi, politikai tőkét gyűjtött a falusi lakosság körében. mindezek eredményeként a központi bizottság 1958 végén úgy ítélte meg: az általános politikai-gazdasági helyzet alapján lehetőség van arra, hogy a termelőszövetkezeti mozgalomban az eddiginél gyorsabb fejlődést érjünk el. lehetségesnek és szükségesnek tartotta, hogy a magyar faluban egy évtizeddel korábban megkezdett forradalmi nagy átalakulást végigvigyük.

a földreform tapasztalatai is igazolták, hogy a falun zajló nagy társadalmi folyamatok nem lehetnek spontánok, így a mezőgazdaság szocialista nagyüzemi átalakítása sem mehet spontán végbe. a parasztságot a szocializmus útján - az önkéntesség lenini elvének tiszteletben tartásával - a munkásosztálynak kell vezetnie, amelynek politikáját és akaratát a párt testesíti meg.

e meggyőződés szellemében a párt hívó szavára újból sok-ezer üzemi munkás vállalta, szocialista lelkesedéstől hajtva, hogy hóban-sárban, jó és rossz időben hosszú éveken át fáradhatatlanul részt vegyen ebben a nagy társadalmi átalakulásban. résztvett és segített szövetséges társainak, a dolgozó parasztnak sokszor nehéz töprengésükben és lelki vívódásaikban, kétegyek leküzdésében, és bátorította őket elhatározásuk meghozatalában.

/folyt.köv./

-15-

R

igazi agitáció, valóban országos eszmecsere volt ez. a falu felemelkedése s egyben az ország tovább fejlődése érdekében az ipar, a város követel és a föld népe tanácskozott akkor a városokban, községekben, falvakban pusztákon, tanyákon. a munkásoknak parasztemberek százai tették fel a kérdést: „belépjek, vagy ne lépjek?“, érvelő, meggyőző szavakra, megfontolt és határozott tanácsukra hallgatva egész falvak döntöttek a szövetzeti élet mellett. így volt ez akkor szinte mindenütt szerte az országban.

ebből a nagy felvilágosító munkából, a parasztsággal éveken át folytatott „nagy beszélgetésekből“, a munkások legjobbjai mellett természetesen derekasan kivették részüket a termelőszövetkezeti mozgalom uttörői, az állami gazdaságok, gépállomások legöntudatosabb dolgozói, ugyszintén a falusi értelmiségiek, különösen a pedagógusok, és mások.

nemcsak a tsz-szervezésben vettek részt, hanem még egyideig ott is maradtak a munkások. ez azért volt nagyon fontos, mert az első lépéseket bizony nehéz volt megtenni. továbbra is kellett a testvéri segítség. ezért pártunk központi bizottságának titkársága 1959. áprilisában úgy döntött: az eddiginél szervezettebbé, eredményesebbé kell tenni a termelőszövetkezetek patronálását, amelynek fő célja a politikai, szakmai és gazdasági segítségnyújtás - az ipari üzemek, állami, kísérleti- és tangazdaságok, vállalatok, intézmények dolgozóinak önkéntes munkája révén. pártunk ekkor azt kérte: kislétszámú, de jól felkészült patronáló csoportokat hozzanak létre, amelyek nyújtsanak hatékony, konkrét és rendszeres segítséget a termelőszövetkezeteknek.

a titkárság határozata alapján a patronáló mozgalom kiszélesedett, eredményessége megnövekedett. jelentősen bővült a patronáló munkát rendszeresen végző üzemek, vállalatok, intézmények száma. közügygyé, társadalmi érdeklődésre igényt tartó feladattá vált a termelőszövetkezetek patronálása.

a patronálók sokoldalú támogatást nyújtottak az új vagy az ugrásszerűen kibővült, meglevő - termelőszövetkezetek politikai-szervezeti-gazdasági megszilárdításához. az anyagi segítségen kívül a tapasztalt, a nagyüzemi kérdésekben jártasabb testvér módjára közvetlen elvtársi útmutatást adtak a kezdő termelőszövetkezetek vezetőinek és tagjainak.

/folyt. köv. /

legfőbb gondjuk mégis mindenütt az volt, hogy erősítsék a politikai vezetést a fiatal termelőszövetkezetekben. igyekeztek olyan politikai mag létrehozására és kinevelésére, amely visszatértük után képes lesz a politikai vezetésre, a termelőszövetkezet politikai erőinek, pártunkon kívüli aktivistáinak egyesítésére, a kisz, a termelőszövetkezeti nőbizottságok és egyéb társadalmi erők összefogására. egyszóval, amely politikai magból kinőhet a termelőszövetkezet pártszervezete és képes lesz a párt befolyásának erősítésére ezekben a tsz-ekben.

a patronálóknak nagy többségükben elég hamar sikerült jó viszonyt kiépíteniük a falu népével, a termelőszövetkezet tagjaival. legnagyobb erejük abban volt - s talán ezt becsülte leginkább a falu népe - hogy mint közügyeket ismerő, politikailag jártas, tapasztalt pártmunkások, eligazítást tudtak adni a termelőszövetkezeti emberek - tegnap még kis- és középparasztok - ezernyi problémájában. és a falusiak éppen ezért szívesen fogadták őket, többségüket hamar megszerették, hallgattak rájuk, elfogadták észrevételeiket, javaslataikat. nem egyet közülük „ott fogtak“, meghívtak, megválasztottak termelőszövetkezeti elnökök.

meg kell emlékeznünk arról is, hogy a megyei, a járási és a budapesti kerületi pártbizottságok, valamint a budapesti pártbizottság nagy körültekintéssel irányították a patronáló munkáját. sikeresen működtek együtt a munka koordinálásában. gyakran résztvettek egymás ülésein, kölcsönös tájékoztatás és a felmerült problémák tisztázása végett.

az a történelmi tény, hogy rövid pár év alatt sikeresen végbe ment falu n a nagy forradalmi átalakulás, a munkás-paraszti összefogás újabb nagy sikere, a marxista-leninista elmélet, a népet szolgáló kommunista politika kiváló gyakorlati eredménye volt.

pártunk vii. kongresszusa azt a feladatot tűzte ki, hogy gyorsítsuk meg a szocializmus építését hazánkban, vezessük a dolgozó parasztságot a szocializmus útjára, fejezzük be a szocializmus alapjainak lerakását. a viii. pártkongresszus már megállapíthatta: a mezőgazdaság szocialista átszervezésével egész népgazdaságunkban osztatlanul uralkodóvá váltak a szocialista termelési viszonyok, befejeztük a szocializmus alapjainak lerakását. a magyar nép új, történelmi jelentőségű győzelmet aratott, amely kihat egész társadalmi, gazdasági életünkre, kedvezően befolyásolja jövő fejlődésünket!

/folyt. köv. /

bb 2. / fehér ... 7. folyt./ bh

a termelészövetkezeti mozgalom győzelme, egymillió parasztcsalád termelészövetkezetekbe való tömörülése kedvező feltételeket teremtett az új, egységes szövetkezeti parasztság kialakításához. ezzel tovább erősödött a munkásosztály és a parasztság szövetsége, amely most már a szocializmus alapjain nyugszik. magasabb szintre emelkedett ez a szövetség: tartalma és célja ezentul az, hogy teljesen felépítsük hazánkban a szocializmust!

tisztelt elvtársak!

a szocialista szektor tulsulyba kerülésével új helyzet állt elő mezőgazdaságunkban. a kialakult új helyzetben a párt arra hívta fel a figyelmet, hogy ezentul az elért eredmények megszilárdítására összpontosítsuk erőfeszítéseinket. jól szervezett és jól működő szövetkezeti gazdaságok alakuljanak ki mindenütt, érjenek el mielőbb magas hozamokat és adjanak több árut az országnak. arra hívta fel az egész társadalom figyelmét, hogy fiatal nagyüzemi szocialista mezőgazdaságunk megerősítését, a mezőgazdasági termelés fellendítését tekintse népgazdaságunk egészséges továbbfejlesztése egyik sarkalatos kérdésének és adja meg ehhez legmesszebb menő támogatását.

az új helyzetben pártunk ismét elemezte a patronázmunka állapotát, további feladatait. olyan következtetésre jutott, hogy a jövőben a patronáló üzemek és képviselőik elsősorban a vezetési okokból vagy a mostoha természeti viszonyok miatt gyenge termelészövetkezeteknek nyújtsák a legnagyobb segítséget. felvilágosító munkájukkal erősítsék e szövetkezetek tagjainak szocialista öntudatát, küdjék le még meglevő ingázódásaikat, a kistulajdonosi törekvéseket, erősítsék a munkafegyelmet, a közös tulajdon megbecsülését.

a patronázmunka másik fontos területe a gazdasági segítségnyújtás volt. a szövetkezeti gazdaságok fokozatos erősítésével csökkent, majd meg is szűnt, a korábbi jutányos, vagy ingyenes gazdasági segítség. a patronáló üzemek és termelészövetkezetek közötti gazdasági kapcsolatok a kölcsönösség elvére épültek. a szövetkezeti gazdaságok ma már ipari jellegű segédüzemek létrehozásához, az ipari tanulóképzéshez, a közvetlen áruértékesítéshez kéri az ipari üzemek közreműködését. főleg az utóbbi területen szaporodnak is az ipari és a mezőgazdasági üzemek közötti közvetlen kapcsolatok, s ezeket támogatnunk kell.

a patronázmunkát minden vonatkozásban igen hasznosnak értékeljük. a gazdasági jellegű segítő munkán kívül nagy eredménynek kell tekintenünk, hogy a politikailag szervezettebb ipari munkások nagyban hozzájárultak a szövetkezeti parasztság látókörének bővítéséhez, közösségi szellemének erősítéséhez. a patronálók egészségesen előmozdították, hogy a falu népe jobban megismerje más társadalmi rétegeket, köztük a városi munkások helyzetét, életét, a korszerű ipari munkáját.

/folyt. köv./

- 18 -

R

bb 2. /fehér... 8. folyt./-szb

de a megismerés egészséges fejlődést hozott annyiban is, hogy a patronáló munka kedvezően hatott magukra az ipari munkásokra is. a jobb megértés, a testvéri barátság szempontjából nagy jelentőségű volt, hogy a patronálók elmondották tapasztalataikat a gyárakban munkástársaiknak arról, hogyan is élnek a parasztlak és milyen a helyzet a termelészövetkezetek egyharmadát képviselő gyenge termelészövetkezetekben.

igy a munkások és a szövetkezeti parasztlak jobban megismerhették egymás örömeit, gondjait. jó eszköz volt ez arra, hogy ne kapjanak lábra téves nézetek sem az ipar, sem a mezőgazdaság szerepéről, sem pedig a munkások, illetve a parasztlak megélhetéséről. mindez jó hatással volt egymás munkájának kölcsönös megbecsülésére, ami igen gyümölcsöző lehet a munkásparaszt összefogás továbbfejlesztésében.

a patronázmunka nyomán az ipari munkások és a szövetkezeti parasztlak között igen sok helyen bensőséges kapcsolatok alakultak ki. meggyőződésem szerint ezek gondozása, erősítése párt-szervezeteinknek a jövőben is feladata.

kedves elvtársak!

nyolc évvel ezelőtt fejeztük be a mezőgazdaság szocialista átalakítását. nyolc év eltelté után azt jelenthetjük a mai aktív ülésnek, hogy a szocialista forradalom ügye biztatóan halad falun is. parasztlakunk nagy többsége saját belső meggyőződése szerint is mondhatja: jól választott, megtalálta helyét és számitását, jól érzi magát a szövetkezeti gazdaságban és jobban él, mint korábban.

bebizonyosodott, hogy az egységes szocialista szövetkezeti parasztlak kialakulásának folyamata nem növeli, hanem tovább csökkenti a különbséget társadalmunk két alapvető, nagy dolgozó osztálya között, mind a szocialista öntudat fejlődése, mind a jövedelmi színvonal, mind pedig a szocialista ellátás és kultúra tekintetében.

/folyt. köv./

R

-19-

⊕ gépek, alkatrészek és más anyagok beszerzéséhez,

ezt szem előtt tartva dolgozta ki pártunk ix. kongresszusa a munkás-paraszt szövetség erősítését szolgáló elméleti következtetéseket és gyakorlati tennivalókat. ezek azóta többségükben meg is valósultak, vagy megvalósulóban vannak. így: a mezőgazdasági felvásárlási árak két ízben történt rendezése, az amortizációs alap, a garantált munkadíjazás rendszeresítése a termelőszövetkezetekben, a termelőszövetkezeti nyugdíj és családi pótlék közelítése a munkásokéhoz, új mezőgazdasági termelőszövetkezeti törvény és új földjogi törvény megalkotása, az utóbbi alapján a szövetkezeti földtulajdon gazdasági eszközökkel történő folyamatos kialakítása, továbbá a termelőszövetkezetek területi szövetségeinek megalakítása, stb.

a termelőszövetkezeti parasztság új demokratikus képviselői szervezetének, a termelőszövetkezetek országos tanácsának és a termelőszövetkezetek területi szövetségeinek létrejötte új szint hozott szocializmust építő társadalmunkban. e képviselői szerveknek az a feladatuk, hogy mozdítsák elő a termelőszövetkezetek önálló, vállalatyszerű gazdálkodását és demokratikus fejlődését, legyenek a szövetkezetek fórumai, s egyben lássák el érdekeik védelmét a vállalatokkal való gazdasági kapcsolataikban.

a termelőszövetkezeti parasztságnak ezek a fiatal képviselői és érdekvédelmi szervezetei csupán kétéves multra tekinthetnek vissza. de eddigi rövid működésük alapján is elmondhatjuk, hogy a termelőszövetkezetek magukénak tekintik, támogatják őket és máris komoly társadalmi tekintélyre tettek szert. ha - alapszabályuk szellemében - továbbra is helyesen fogják fel szerepüket, és annak megfelelően dolgoznak, sokat tehetnek egész szövetkezeti mozgalmunk egészséges továbbfejlődése és a munkás-paraszt szövetség erősítése érdekében!

elvtársak! nyolc év tapasztalatai alapján elmondhatjuk, hogy szocialista mezőgazdaságunk kiállja a próbát. habár sok tekintetben részleges és kezdeti eredményeket érünk meg el, nagyüzemi mezőgazdaságunk már bizonyít. a gyakorlatban bizonyítja, hogy a gazdálkodás szocialista nagyüzemi formája sokkal többre képes, mint a magánparaszti gazdálkodás, és a parasztság előbbrehaladásának valóban ez a legcélravezetőbb útja.

a szocialista mezőgazdaság teljesítőképességét az ország azon mérheti le, hogy a lakosság minden alapvető élelmiszerből többet fogyaszt és lényegesen nagyobb a mezőgazdasági export is.

/folyt.köv./

o hogy

B

mezőgazdaságunk teljesítőképességét talán legjobban a buza-termesztéssel lehetne illusztrálni. 1951-60 között, amikor még a magánparaszti gazdálkodás volt többségben, 8,5 mázsa buza volt a katasztrális holdankénti termésátlag. a második ötéves terv időszakában, 1961-65 között, tehát a szövetkezeti gazdaságok megszületésének kezdeti időszakában öt évi átlagban 10,7 mázsa, mostani harmadik ötéves tervünk első négy esztendejében pedig már 14,6 mázsa a buza termésátlaga. ezen belül az idei esztendőben 16,3 mázsa átlagtermést várhatunk be buzából, hektárra átszámolva ez 28 mázsa átlagtermésnek felel meg.

a fogyasztás széles területéről hadd említsem meg a husfogyasztást, amely a múlt esztendőben az ország egy lakosára számítva 53,8 kilogramm volt.

ma már buza-termésátlagunk és husfogyasztásunk eléri vagy megközelíti a fejlettebb európai országok szintjét.

eredményesen alakul mezőgazdasági exportunk is. az utóbbi két esztendőben mezőgazdasági cikkekből és élelmiszerekből kivitelünk és behozatalunk aktív egyenlege évente 2,2 milliárd devizaforint körül alakult.

szocialista mezőgazdaságunkban e szemmel látható előrehaladást - a nagyüzemi gazdálkodási forma előnyeinek kívül - mindennek előtt három körülmény tette és teszi lehetővé:

- parasztságunk szorgalma, amelyet megfelelőképpen serkent a termelőszövetkezetekben szelvény-hosszában meghonosodott, a tudást és a jó munkát jutalmazó, a szocialista elosztást következőtösen alkalmazó részesedési rendszer.

- továbbá: az anyagi eszközök növekvő tömege a termelésben. a múlt évben a mezőgazdaságban 20 milliárd forint értékű ipari eredetű anyagot és eszközt szereztek be. az idén 68 ezer traktor, 11 ezer kombajn dolgozik a mezőgazdaságban, a termelő üzemek összesen 3 millió tonna vegyes műtrágyát /hatóanyagban kifejezve 726 ezer tonnát/ és sokféle növényvédővegyeszt használnak fel. ezeknek az anyagoknak, eszközöknek nagyobb részét a hazai ipar, tehát a szövetséges társ, az ipari munkásság állítja elő a mezőgazdaság számára. ezek az eszközök nemcsak megkönnyítik a paraszti munkát, hanem jóval termelékenyebbé is teszik.

/folyt. köv./

B

bb 2. / fehér ... 11. folyt. / bh

- s végül : mezőgazdaságunk hatékonyságának növelésében ma még szinte fel sem mérhető azoknak az intézkedéseknek, - az intézkedések egész sorának - a hatása, amelyeket gazdaságirányítási reformunk előkészítése és bevezetése során az utóbbi három évben megvalósítottunk. ezek már eddig is jelentős mértékben megeremtették a termelőszövetkezetek önálló, vállalatyszerű gazdálkodásának pénzügyi feltételeit. hathatósan növelték az üzemek jövedelmezőségét, érdekelttségét a termelés fokozásában.

kedves elvtársak! barátaim!

a mezőgazdasági termelőszövetkezet, amely a szocializmust valósítja meg falun, rugalmas, bevált, jó gazdálkodási forma. termelőszövetkezeti mozgalmunk egészében jelentősen megerősödött és biztatóan fejlődik. az elért eredményekben benne van az önök, a patronálók kitartó, fáradságos és egyben nagyon lelkes munkája.

nyugodtan, a jól végzett munka örömet adó tudatával mondhatják ezt, mert a tények is bizonyítják: a patronálás elérte eredeti célját!

ebből a megfontolásból kiindulva a politikai bizottság úgy látja: fejlődésünk mai fokán, amikor a termelőszövetkezeti nagyüzemi gazdálkodás életerős népgazdasági tényező lett, már nem indokolt a termelőszövetkezetek segítésére irányuló, 1959-től, azaz kerek egy évtizeden át folytatott szervezett patronázmunka fenntartása. a politikai bizottság végrehajtottnak tekinti és hatályon kívül helyezte a titkárság 1959 április 10-i határozatát.

a patronálás során természetesen nem egy aktív és egy passzív osztály kapcsolatáról volt szó, hanem két aktív osztály talált egymásra és a tapasztaltabb, az előbbre járó segített a másiknak. ebből pedig természetesen és logikusan következik, hogy most, amikor a szervezett patronálást befejezettnek tekintjük, nem záródik le az eddigi folyamat.

nem is szeretnők ezt, hiszen továbbra is létező, reális teremtő erő a magyar munkásosztály politikai öntudata, lelkesedése, odaadása, aminek hatása lépten-nyomon érezhető a falvakban is. az egymásra utaltság továbbra is fennáll, az érdekazonosság csorbitatlan, sőt növekedett. ezért a jövőben is szükség van a két testvéri osztály kölcsönös baráti kapcsolatára.

/folyt. köv./

-22-

bb 2. / fehér ... 12. folyt. / bh

az ipari és a mezőgazdasági üzemek már említett új típusu, közvetlen gazdasági jellegű kapcsolatán kívül szinte természetes, sőt nagyon is helyénvaló, hogy munkások és parasztok résztvesznek egymás ünnepeiben. bizonyos vagyok benne, hogy az emberekben élő valóságos igény, s a két osztály érdekeinek minél tökéletesebb érvényesítése a kapcsolattartás további, újszerű tartalmas formáinak egész sorát szüli majd. s ezt a központi bizottság és a magam nevében is örömmel, szívből jövő helyesléssel látom és támogatom.

végezetül, szeretném még egyszer kifejezésre juttatni: pártunk nagyra értékeli a patronálók munkáját! helytállásukért, sikeres, becsületes jó munkájukért a legteljesebb elismerés illeti önöket. pártunk központi bizottsága és a kormány nevében köszönetet mondok érte! erőt, egészséget és további sikeres munkálkodást kívánok önöknek a két dolgozó osztály közötti kapcsolatok ápolására, bensőségebbé tételére.

éljen és erősödjék a munkásosztály és a parasztság baráti szövetsége!

éljen és virágozzék szocialista hazánk, a magyar népköztársaság. /mti/

-23-

bb 3. hírek a főváros életéből

i gj szb zs

1969. augusztus 19.

orvosi körzetek határmódosítása a xxii. kerületben

növekszik a körzeti orvos-csere iránti kérelmek száma a xxii. kerületben. a páciensek legtöbbször azzal indokolják kérelmüket - főként a kísérleti lakótelepen és környékén lakók - hogy lakóhelyük és jelenlegi körzeti orvosuk rendelője között meglehetősen nagy a távolság. mint a tanács végrehajtó bizottsága megállapította, a panaszok indokoltak. a vb el is határozta, hogy még ebben az évben módosítja a körzetek határait, a kísérleti lakótelepen pedig új körzetet alakít ki.

üzlethálózatfejlesztési terv a xvi. kerületben

elkészült a xvi. kerület üzlethálózatának fejlesztési terve. a program szerint sashalmon, a cziráki utcai lakótelepen, mátyásföldön, a huszár utca és a kereszturi utca találkozásánál, valamint a budapesti uton és a pártai utca környékén létesítenek abc áruházat. élelmiszeráruház árpádföldön, va hév megállónál és a felcsuti utcában, sashalmon, a sashalmi téren, mátyásföldön, a margit utcában épül.

megszépül a hungária körut

nagyarányu tatarozási munkák kezdődtek a xiv. kerületben, a hungária köruton. a nagyforgalmu utvonalon a 80/a, 80/b és 84 számú házakat „tetőtől-talpig„ rendbehozták. új köntöst kapnak a hungária körut 87/a, 87/b, 87/c-1, 87/c-2, 103/a, 105, 111/a, 111/b és 198 számú épület is, - a munkálatokat ez év végén, illetve jövő év közepén fejezik be. hamarosan hozzálátanak a gyarmat utca 38/a, az ilka utca 36, a szántó béla utca 11/a és a fogarasi ut 16. szám alatti lakóházak teljes felújításához is. /mti/

--

bb 9. védelem alá helyezték a dénesfai faóriásokat

vid-ká szb bs

1969. augusztus 19.

szamba vették a dénesfai park faóriásait. a több mint két- és félévszázados fákról varga gábor soproni erdőmérnök készített tanulmányt abból az alkalomból, hogy a parkot védelem alá helyezik. a parkban 43 kocsányos tölgy, 19 magas kőris és 2 szilfa található, közöttük nem egy a 25 méteres magasságot is meghaladja. az egykori adatok szerint a fákat még a xvii. század végén telepítették. /mti/

--

-24-

bb 4. huszonhat kgm vállalat többszáz terméke a bőv-ön

i sl/gg je bh bs

1969. augusztus 19.

a szeptember 5-én nyitó budapesti őszi vásárra a kohó- és gépipar 26 vállalata jelentette be részvételét, közülük többen most jelennek meg először a bőv-ön. ezuttal 3 600 négyzetméter fedett és 874 négyzetméter szabad területen állítja ki sokfajta háztartási gépét, közszükségleti cikkét a kohó és gépipar. az áruk választéka bőségebbnek ígérkezik a tavalyinál, mert számos azonos jellegű cikket több vállalat mutat be. megjelennek a bőv-ön sok más vállalatén kívül a danuvia kávéfőzői, a mosonmagyaróvári fémszerelvénygyár épületszerelvényei, a pestvidéki gépgyár olajégő, a kiscgépek, irodagépalkatrészek legkülönbözőbb változatai.

a borsodnádasi lemezgyár termelési strukturájának átalakítása nyomán az idén már a mezőgazdaságnak is felajánl különböző cikkeket, például etető és itató-vályukat, továbbá olyan horganyzott lemez-elemeket, amelyekből raktárépületeket lehet összeszerelni. a fég fegyver és gázkészülékek gyára legújabb háztartási vízmelegítőit, gázzal működő etázs-fűtőkészülékeit kínálja a vásárlóknak. a hajdusági iparművek pavilonjában sokfajta mosógép, centrifuga, porszívó, forróviztároló, padlópolírógép, olajradiátor, sőt maszirozógép is várja a látogatókat, illetve a kereskedelmi partnereket.

az orion és a videoton ismét nagyszabásu bemutatót rendez tv, - illetve rádiókészülékeiből, ugyanott bemutatják a híradótechnikai vállalat tv tetőantennáit, szobaantennáit. a hűtőgépgyár a háztartási és kereskedelmi hűtőszekrények, hűtővitrinek, ivóvízhűtők, autoszifonok, habszifonok és klímaberendezések nagy választékát kínálja eladásra a kereskedelemnek.

a kéziszerszámgyár újdonsága a házi barkácsgép, amely 12-féle műveletre, például esztengálásra, furásra, fűrészelésre, köszörülésre alkalmas. ezenkívül több más pavilonban is sokfajta hasznos munkaeszközt találnak az ezermesterek. a 26-os számú pavilont kifejezetten a barkácsolóknak rendezik be: e csarnok 1 300 négyzetméternyi területén 16 vállalat mutatja be a barkácsolók régióta hiányolt munkaeszközeit, amelyeknek egy részét a közeli ezermester boltban meg is lehet vásárolni. /mti/

--

-25-

bb 5. augusztus végén budapestre érkezik klapka tábornok unokája és dédunokája - szeptember 5-én kiállítás nyílik a klapka hagyatékából

1 vt/mm zs bh bs

1969. augusztus 19.

Ilku párt művelődésügyi miniszter meghívására augusztus 29-én hazánkba érkezik az 1848-as szabadságharc egyik legendás hírű hadvezérének, klapka tábornoknak az unokája, madame marie-therese masselin de klapka és dédunokája, mademoiselle dr. sylvane masselin. mint ismeretes a látogatás előzménye, hogy a tábornok 72 esztendő unokája a magyar államnak ajándékozta klapka györgy levéltári hagyatékát, amelyből szeptember 5-én a várban lévő budapesti történeti múzeum mahagóni termében kiállítás nyílik. az ünnepélyes megnyitón a vendégek is részt vesznek. itt tartózkodásuk során a kerepesi temetőben felkeresik és megkoszorúzzák klapka györgy síremlékét. további programjukban szerepel ismerkedés a levéltári igazgatóság és az országos levéltár munkájával. megtekintik az ott található klapka emlékeket, valamint az 1848-as magyar szabadságharc időszakához fűződő dokumentumokat, emléktárgyakat. a vendégek felkeresik az egykori komáromi várat is, amelyet a világsí fegyverletétel után még hetekig védett katonáival klapka györgy./mti/

--

bb 6. felhívás néprajzi és nyelvjárási gyűjtőpályázatra

1 pr/gk zs bh bs

1969. augusztus 19.

a magyar néprajzi társaság, a néprajzi múzeum, a magyar tudományos akadémia nyelvtudományi intézete, valamint a kisz központi bizottsága meghirdeti a xviii. országos néprajzi és nyelvjárási gyűjtőpályázatot. részt vehetnek - ifjúsági, illetve felnőtt tagozaton - önkéntes gyűjtők és gyűjtőcsoportok bármilyen néprajzi vagy nyelvjárási tárgy, nyomtatásban még meg nem jelent, eredeti helyszíni gyűjtést tartalmazó pályamunkákkal. az ifjúsági pályázóknak ajánlott pályázati tételeket állítottak össze. az érdekesebbek: a hagyományos parasztgazdálkodás ismeretanyaga és szókincse; a szocialistaátalakulás tükröződése egy falu építkezésében; a parasztszekér és -szán típusai, elnevezései, valamint a hozzá fűződő szokás- és hiedelemanyag; egy falu ünnepei; három nemzedék állatmesekincse egy faluban; falucsufoló egy helységben és környékén.

a pályázat kísérő feladata: a részvevőknek részletesen kidolgozott pályamunkájuk mellé valamely községben fel kell dolgozniuk egy, a szóban forgó témajelöltségű országos áttekintését szolgáló ugynevezett pályázati kérdőívet is.

az ifjúsági tagozat részvevői 1970. április 15-ig, a felnőtt tagozat pályázói 1970. július 31-ig küldhetik be munkájukat - két példányban - a területileg illetékes megyei múzeumigazgatóság címére. a megyei szinten 1-3. díjat nyert pályamunkák az országos döntőbe kerülnek, ahol a legkiválóbbakat értékes jutalomban részesítik./mti/

--

-26-

bb 7. értékes hanglemez-ajándékok

1 ol/mm zs bh bs

1969. augusztus 19.

napjaink vivaldi reneszánszában különös érdeklődésre tarthat számot művészlemez ajándékok között a közelmúltban megjelent új vivaldi felvétel. a zeneköltő fagottra írt 40 versenyműve közül eddig mindössze 3-4 került hanglemezre. az új lemezen hallható öt koncertműnek ez az első felvétele a világon. janota gábor tolmácsolja a g-dur, az a-moll, a c-dur, /no-118/, az f-dur és a c-dur /no-238/ fagottversenyt, a liszt ferenc kamarazenekar kíséretével.

forgalomba került gyurkovics mária leghíresebb szerepeinek, a koloratura irodalom gyöngyszemeinek felvétele, továbbá az a hanglemez, amelyen melis györgy énekel, szinte minden jelentős szerepéből egy-egy áriát.

a moszkvai nagyszínház vonószekara és ütőhangszeres szólistái g. rozsgyesztvenszkij vezényletével játszották lemeze bizet carmen szvittjét - rogyion csedrin 13 tételes feldolgozásában. a lemez már szintén kapható az üzletekben. rahmanyinov magyarországon alig játszott paganini rapszódiaját és iv. zongoraversenyét jakov zak és a szovjetunió állami szimfonikus zenekarának tolmácsolásában vették hanglemezre. megjelent egy új gitárlemez is, amely a nagy tenorista legnagyobb operaszerepeiből ad válogatást./mti/

--

bb 8. baranya borai

vid/ká bh bs

1969. augusztus 19.

szüretre, borozásra invitáló füzet készül baranyáról, hazánk egyik leghíresebb szőlőtermő vidékéről, ahol 17 ezer holdon teremnek a zamatos, tűzés borok. ez lesz az első kiadvány, amely felhívja a hazai és a külföldi turisták figyelmét a baranyai hegyek „levére”, s elősegíti az egészséges borkultusz kibontakozását. mint ismeretes: a mecsek vidékén a rómaiak óta folyamatosan művelnek szőlőt és egyes kutatók szerint maga a megye is innen kapta a nevét: „bor anya”, - baranya. területén négy nagy borvidék - a villányi - siklósi, a pécsi, a mohácsi és a szigetvári - alakult ki. a kiadvány színes képekkel illusztrálva mutatja majd be a hangulatos bortermő tájakat, borospincéket és préházakat, s leírást ad az itt szüretelt kitűnő borokról. a szerző dr. diófási lajos tudományos kutató, a szőlészeti és borászati kutatóintézet pécsi munkatársa. a füzetet négy nyelven adják ki./mti/

--

-27-

B

bb 10. több mint 65 ezer fiatal „startol”, a középiskolák első osztályaiban - háromezerötszázan iratkoztak be a gép- és gyorsíró iskolákba

1 vt/gk zs bh bs

1969. augusztus 19.

a művelődésügyi minisztérium illetékesei tájékoztatták az mti munkatársát az idei középiskolai felvételek alakulásáról. elmondották, hogy az általános iskolák nyolcadik osztályát ebben az esztendőben 181 ezren végezték el. a különböző típusú középiskolákba beiratkozott fiatalok száma valamelyest csökkent az előző évihez képest. 1969. szeptember 1-én előreláthatólag / a statisztikai adatok ugyanis még nem véglegesek / több mint 65 000 első évfolyamos kezd meg középiskolai tanulmányait nappali tagozaton. ez évben a középfokú technikumok nappali tagozatára már nem vettek fel tanulókat, kivéve az aknászképző technikumot.

az adatokból kitűnik, hogy a középiskolába jelentkezettek 53,8 százaléka iratkozott gimnáziumba, 46,2 százalék szakközépiskolába. örvedetesen emelkedett a fizikai dolgozók gyermekeinek százalékaránya, amely tavaly 50,9 százalék volt, most viszont 53 százalék. a gimnáziumokban ez az arány a múlt évi 46,7 százalékról 48,6 százalékra nőtt.

még néhány érdekes adat: az első évfolyamos lányok aránya 1968-ban az összes tanulók 58,6 százaléka volt, most 59,1 százalék. ezen belül a gimnáziumokban majdnem 1 százalékkal növekedett a lányok aránya. ugyanakkor a gimnáziumok első osztályaiba 11 ezer fiú iratkozott be. a kétéves gép- és gyorsíró iskolákba országosan több mint 3500 növendéket vettek fel./mti/

--

bb 11. kétféle témakör a szakszervezetek politikai tanfolyamain

1 hi/mm zs bh bs

1969. augusztus 19.

a szakszervezetek az ősszel kezdődő politikai oktatási idényben a különböző érdeklődésű dolgozók részére kétféle - bizonyos fokig egymástól eltérő - témakörű tanfolyamokat rendeznek. az egyik témakört főleg a termelő üzemek, vállalatok dolgozóinak szánják, - ebben javarészt gazdasági kérdések, a szocialista építés feladatai, valamint üzemi problémák szerepelnek. a másik anyaga inkább az alkalmazotti szakmák dolgozóit érdekli: a szocialista demokrácia kérdései, az ifjúság szerepe a társadalomban, a tudományos és technikai forradalom hatása fejlődésünkre. stb. a tanfolyamokat úgy szervezik meg, hogy az egyes csoportok lehetőleg azonos előképzettségű, felkészültségű hallgatókból álljanak. az üzemekben egy-egy tanfolyami csoport részvevőit általában ugyanazon műhelyrészről toborozzák.

rövidesen megkezdődik az előadók oktatási felelősök képzése. augusztus második felétől a vezető propagandisták részére a szot, valamint a szakszervezetek megyei tanácsa egyhetes tanfolyamokat indít a szot-k a propagandisták egy részének is néhány napos felkészítést biztosítanak. őszől kezdődően az alapszervezetek politikai oktatási felelőséi részére szintén egyhetes tanfolyamok indulnak a szakszervezetek oktatási központjaiban. a táncsics kiadó szemléltető tablót készit a hallgatók munkájának megkönnyítésére, a foglalkozások színesebbé tételére./mti/

--

-28-

bb 12. több mint 100 000 külföldi harkányfürdőn

vid-kz/mné ká bh bs

1969. augusztus 19.

a barcsi dráva-híd megnyitása óta megélénkült harkány külföldi vendégforgalma. a jugoszlávok szívesen élnek a kedvező utazási lehetőséggel, nap mint nap valósággal megszállják a gyógyvízű strandot. hasonlóképpen a korábbinál többen látogatják ausztriából is délbaranya e híres fürdőjét. az év eleje óta összesen 650 000 vendéget fogadtak harkányfürdőn, s közülük 100 000 külföldi volt. a több mint egy évszázada ismert gyógyhelyen újabb beruházásokkal igyekeznek követni a növekvő igényeket. a strandon 1 000 négyzetméter alapterületű új melegvízes medence épül. bővítik, szepítik a parkot. több kilométer távolságról távvezetéken hoznak vizet a sportmedence feltöltésére. a helyben rendelkezésre álló, magas vastartalmu sárga víz ugyanis erre nem alkalmas. a közelmúltban elkészült turistaszálló mellett rövidesen megnyitják egy reprezentatív szálloda is. a helyi termelészövetkezet csárdasort épít./mti/

--

bb 13. együttműködési szerződést kötött a peremartoni ipari robbanóanyaggyár és a vaszari termelészövetkezet

vid-kz/mné kábh bs

1969. augusztus 19.

együttműködési szerződést kötött a peremartoni ipari robbanóanyaggyár és a vaszari hunyadi termelészövetkezet. a megállapodás értelmében a közös gazdaság próbálja majd ki az angol licenc alapján épülő új műtrágyaüzem-ben előállított nitrogént, foszfort és kálciumot tartalmazó komplex műtrágyát. a hunyadi termelészövetkezetben „vizsgáztatják”, majd a mikroelemekkel - cinkkel, rézzel, molibdénnel és mangánnal - dúsított szuperfoszfátot is./mti/

--

bb 14. szeptember elején már üzemel a miskolci távfűtő hálózat első szakasza

vid/ká bh bs

1969. augusztus 19

a diósgyőri Lenin kohászati művekben keletkező ugynevezett hulladékot az idén már gazdaságosan hasznosítják az iparváros lakásainak fűtésére. a miskolci távfűtő hálózat első szakaszának építését mintegy tízmillió forintos költséggel tavasszal kezdték meg és az északmagyarországi építőipari vállalat dolgozói a négy és félkilométer hosszú csővezetéket mindössze fél év alatt készítették el a kohászatától - a győri kapu új lakótelepig. az új városrészben 1971-ig házigyári panelokból kétezerkét száz új lakást, valamint szociális és kulturális létesítményeket építenek, amelyekben a távvezeték segítségével nemcsak központi fűtést alakítanak ki, hanem állandó melegvíz szolgáltatást is biztosítanak. az új lakótelep első panelháza felépült és az 58 lakásba a most elkészült távvezetéken szeptember 1-től már melegvizet továbbítanak. a távfűtő hálózatra az elkövetkező években több ezer lakást kapcsolnak./mti/

--

-29-

R

bb 15. négyezer holdra növeli rizstermő területét a szarvasi állami gazdaság

vid/ká bh bs

1969. augusztus 19.

a szarvasi állami gazdaságban 2.350 holdon termelnek rizst, s az utóbbi években rendszeresen a 20 mázsás átlagtermést takarították be. az új szarvasi rizsfajták, a helyi nemesítésű káka /162 és káka/ 203 nagyszerűen beváltak. a betegségnek ellenállnak, korán beérnek, minőségük elsőrendű. a jó eredmények láttán az állami gazdaság öt és félezer holdra növeli rizstermő területét. 1970-től évente négyezer holdon vetnek rizst, ezeröttszáz holdat pedig rendszeresen pihentetnek. az ugar friss gyepén évente százezer huslibát nevelnek fel./mti/

--

bb 16. baranya a nagy búzatermelő megyék sorába lépett

vid/kz ká bh bs

1969. augusztus 19.

elkészült baranya megye előzetes „buzamérlege,, eszerint az 1969-es évben baranya az ország nagy kenyérgabona-termelő vidékei közé került. eddig 13.700 vagon buza gyűlt be az állami magtárakba és ez máris félezer vagonnal több a tavaly egész évben felvásároltnál. a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok - a felmérés szerint - összesen 15 ezer vagon kenyérgabonát értékesítenek ebben az évben. pécs és baranya lakossága ennek csupán a felét fogyasztja el, a másik fele az „ország asztalára,, kerül. a korábbi évekhez viszonyítva jelentős többletet nem a vetésterület növelésével, hanem a hozamok emelésével érték el. baranya történetében az eddigi legnagyobb búzatermést - holdanként tizen-nyolc mázsát - takarították be az idei nyáron a mezőgazdasági üzemek. ez körülbelül kétszerese a mezőgazdaság szocialista átszervezése előtti évek baranyai átlagának. a gabonafelvásárló vállalat magtárai máris tele vannak az új búzával, noha a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok is vállalták 2 200-2 300 vagon termény bértárolását. /mti/

--

-30-

bb. 17. jubileumi ünnepség a csepregi állami gazdaságban

vid ká/il cz

1969. augusztus 19.

a csepregi állami gazdaság kedden ünnepelte fennállásának 20. évfordulóját. ez alkalommal öt alapító tagnak miniszteri kitüntetést adtak át, tizenöten kiváló dolgozó jelvényt, 34-en elismerő oklevelet kaptak. az ünnepségre meghívták az időközben nyugdíjba vonult dolgozókat is, akik közül többen szintén jutalomban részesültek.

a hat és félezer holdas gazdaság szarvasmarha törzstenyész-tő nagyüzem. az elmúlt évben 58 millió forint volt a termelési értékük. a gazdaság dolgozóinak 90 százaléka a törzsgárdához tartozik, 15, vagy ennél hosszabb ideje dolgozik munkahelyén.

az ünnepség után a gazdaság megvendégelte dolgozóit./mti/

--

bb. 18. négyezer csirke óránként

vid ká/il cz

1969. augusztus 19.

a sárvári baromfifeldolgozóban négymillió forintos beruházással felszerelték az univerzális feldolgozó gépsort. az új berendezéssel óránként négyezer csirkét, vagy 1 200 pecsenyekacsát, illetve ezer pulykát, vagy hatszáz libát dolgoznak fel.

az üzem fejlődésére jellemző, hogy tíz év alatt a baromfifeldolgozás és feldolgozás több mint tizenkétszeresére növekedett. /mti/

--

bb. 19. ifjúsági találkozó, vizikarnevél, tanácsköztársasági művészeti szemle szolnokon

vid ká/il cz

1969. augusztus 19.

négy megye: bács- kiskun, békés, csongrád és szolnok kisz fiataljai kedden jubileumi ifjúsági találkozón vettek részt szolnokon a tiszaligetben. reggel zenés ébresztő köszöntötte a tanácsköztársasági tura alkalmából a városba érkezett fiatalokat, majd megkezdődött az egész napos változatos program. délelőtt háromtusa versenyt rendeztek, majd a négy megye kisz csapatainak közreműködésével szellemi vetélkedőre került sor.

/folyt.köv./
11.00/il

Mok Zoltán

- 31 -

bb. 19./ ifjúsági ...folyt./ il

a tanácsköztársaság történelmi eseményeiről adtak számot a résztvevők. délután folytatódtak a sportversenyek, majd a tiszaparti szabadtéri színpadon ünnepélyesen megnyitották a tanácsköztársasági művészeti szemle területi döntőjét. a népi táncegyüttesek kórusok, kamarazenekarok és szólolisták mutatták be műsorukat. este nyolc órakor megszólaltak a fanfárok és a kisz városi bizottsága ünnepélyesen megnyitotta a tizenegyedik tiszai vízi karnevált. a folyó szolnoki szakaszán több mint száz, villanyfűzőkkel, fáktyákkal, lampionokkal, az ünnepet köszöntő feliratokkal díszített vízi jármű vonult fel. a víz hátán lobogott a fiatalok jubileumi táborfüze, az uszósínpadon pedig a város együttese mutatták be műsorukat. a vízi karnevál után színpompás tüzijátékban gyönyörködhetek az ünneplők./mti/

bb. 20. új üzem a bezárt csolnoki bánya épületeiben

vid ká/il cz

1969. augusztus 19.

új üzemet nyitottak kedden csolnokon. a dorogi szénbányák csolnoki aknáját nemrégiben bezárták, s a bánya külszíni épületeit megvásárolta a mosonmagyaróvári fémszerelvényárugyár. a régi épületeket átalakították, korszerű szerelőcsarnokot építettek és ide telepítették a sárgaöntődét is. az új telephelyen - amelynek létesítésére 7 millió forintot költöttek - munkához jutnak a csolnoki és a környékbeli bányászfeleségek is.

az új üzem kooperál a mosonmagyaróvári gyár egy másik, esztergomban működő részlegével. együttesen készítik a különböző fémszerelvényeket - vízcsapokat, idomokat. a két üzem együttesen évi 102 millió forint értékű épületszerelvényt készít./mti/

1144 zeli

--

- 32 -

bb. 21. alkotmánynapl Unnepségek szabolcsban

vid/e ká cz

1969. augusztus 19.

kedden szabolcs-szatmár megyében is megkezdődtek az alkotmánynapl Unnepségek. a hazafias népfront megyei és nyíregyházi városi bizottsága a mórícz zsigmond színházban tartott ünnepl megemlékezést, amelyen pankotai istván, a városi tanács végrehajtó bizottságának tagja mondott beszédet, majd a debreceni csokonai színház, raffai sarolta: egyszál magam című drámáját mutatta be. fehérgyarmati Unnepségen a járásban tartózkodó kárátukrajnai rahói öntevékeny művészegyüttes adott műsort.

nyíregyházán kedden megkezdődött a megyei mezőgazdasági termelőszövetkezetek és élelmezésügyi dolgozók.kétnapos honvédelmi versenye. a vetélkedőn a korábban lezajlott járási versenyek legjobbjai indultak.

augusztus 19-én több új létesítményt adtak át. ünnepélyesen felavatták mátészalkán a megye legnagyobb földművesszövetkezeti iparcikk áruházát, amely több mint tízmillió forintos árukészlettel várja a vásárlóközönséget. nyírmadán megnyílt a 120 személyes földművesszövetkezeti étterem. /mti/

bb. 22. tudományos előadás, háromtusa, művészeti szemle a salgótarjáni jubileumi ifjúsági találkozón

vid/ká/e cz

1969. augusztus 19.

kedden salgótarjánban megkezdődött a budapesti, valamint a pest, heves és nógrád megyei fiatalok jubileumi találkozója. a gazdag programot dr. szomszéd imre történésznek a tanácsköztársaság harcáiról tartott előadása nyitotta meg. ugyancsak délelőtt kezdődtek meg a háromtusa versenyek, amelyen a tanácsköztársasági emléktúra minden csoportja öttagu csapattal vett részt. este a tanácsköztársasági művészeti szemle záróakkordjaként a józsef attila művelődési központban neves művészeti csoportok és szólolisták léptek fel. /mti/

1200 zeli

- 33 -

bb. 23. nyelv- és történettudományi tanácskozás nyirbogdányban
vid ká/11 cz 1969. augusztus 19.

a 750. éves fennállását ünneplő nyirbogdányban kedden nyelv- és történettudományi tanácskozást rendeztek. főiskolai tanárok általános iskolai igazgatók és népművelők tárgyaltak a nyelvtudomány időszerű kérdéseiről a népi hatalom szerveiről a fel-szabadult szabolcsban. dr. mező andrás, főiskolai adjunktus bevezetője után dr. hajdu mihály aspiráns, dr. németh péter aspiráns és n. dikán nóra tudományos kutató tartott vitaindító előadást.

a tanácskozás résztvevőinek jelenlétében a délutáni iskolai névadóünnepséget tartottak. a község általános iskoláját kazinczy ferencről nevezték el. így állítottak emléket a reformkor egyik kiemelkedő nyelvújítójának, aki fogságba hurcolásakor nyirbogdányban találkozott édesanyjával. kazinczy ferenc irodalmi munkásságáról nagy istván iskola-igazgató emlékezett meg./mti/

bb. 24. megkezdték az egyesült izzó nagykanizsai fényforrás-gyárának építését

vid ká/11 cz 1969. augusztus 19.

az egyesült izzó másfél milliárd forint összegű saját beruházással új, korszerű fényforrásgyárat létesít nagykanizsán. a gyár ugynevezett kísérleti üzeme már 3 éve termel, most pedig megkezdték a gyár építését. a zala megyei állami építőipari vállalat dolgozói hozzáálltak a csaknem két és félezer négyzetméter alapterületű, lámpagyártó csarnok építéséhez, amit hasonló nagyságú csarnokok sora követ. az építési menetrend szerint ezt követően szolgáltatóházat, központi irodaházat és szociális épületet emelnek. a másfél milliárd forintos beruházás a terv szerint 1974 végére valósul meg, az egyes objektumokat az elkészülés sorrendjében helyezik üzembe. az egyesült izzó nagykanizsai fényforrásgyára a terv szerint mintegy 4 000 munkásnőt foglalkoztat majd./mti/

12.00/11

104 Juli

- 34 -

bb. 25. szövetkezeti szolgáltatóházak nógrádban
vid/e ká cz 1969. augusztus 19.

mintegy hárommillió forint költséggel szövetkezeti szolgáltatóház készült el szécsényben. az egyemeletes szolgáltatóházban háztartási gépjavító, rádió-televízió javító részleg, női és férfi fodrászat, kozmetikai szalon, cipőjavító, méretes cipő és ruházati szalon kap helyet. a szécsényin kívüli az idén salgótarjánban, kállón, romhányban és pásztón épülnek szövetkezeti szolgáltató házak, nagybátonyban pedig autójavító szervizt hoznak létre. a beruházások megvalósítását az okisz, fontos támogatási alapjából csaknem hétmillió forinttal segítik./mti/

bb. 26. herman ottó emlékünnepe a mecsekben - országos horgászverseny a pécsi-tavon

vid/e ká cz 1969. augusztus 19.

a mecsekben lévő orfűn kétnapos emlékünnepe kezdődött kedden a nagy magyar természettudós, az 55 éve elhunyt herman ottó tiszteletére. ebből az alkalomból rendezték a 120 holdas pécsi-tavon az országos jellegű herman ottó horgász-emlékversenyt, amelyen tíz magyar csapat és egy jugoszláv vendégcsapat vett részt. a halfogás csupán az egyik száma volt a kétnapos versenysorozatnak. a csapatok ugyanis valóságos „horgász-öttusát”, vívtak, illetve vívniuk egymással: barkácsolás, céldobás, halászlé-főzés és szellemi vetélkedő egészíti ki a programot. a legjobb horgászcsapat nyeri el a herman ottó vándorserleget, a pécsi porcelángyárban külön erre a célra készített gyönyörű ezüztálcát. szerdán, az emlékünnepe másnapján, avatják fel herman ottó szobrát, horváth jános szobrászművész alkotását. a pécsi janus pannonius muzeum ez alkalommal nyitja meg a nagy természettudós emlékére rendezett állandó jellegű kiállítását, amely a mecsek állat- és növényvilágát mutatja be. a pécsi-tavon vitorlások tartanak versenyt és bemutatót a közönség számára./mti/

12,27/e

1080 Juli

- 35 -



bb. 27. mezőgazdasági kiállítás, ünnepi ülések szolnok megyében
vid ká/il cz 1969. augusztus 19

kedden szolnok megyében megkezdődtek az alkotmány napi ünnepségek. törökszentmiklóson dr. simka istván, a termelőszövetkezetek országos tanácsának titára ünnepélyesen megnyitotta a város és a járás mezőgazdaságának seregszemléjét, „a termelőszövetkezetek husz éve”, című kiállítást. a megnyitó ünnepségen résztvettek a környék ipari üzeminek munkásai is. a járság és a nagykunság több termelőszövetkezetében jubileumi közgyűlést tartottak, megjutalmazták, kitüntették azokat a tagokat, akik két évtizeddel ezelőtt megvetették az alapjait a szövetkezeti mozgalomnak. a középtiszai, a héki, és a nagykunsági állami gazdaságokban házi kiállítást nyitottak./mti/

bb. 28. kalászból a rizs a déltiszántúlon
vid ká/il cz 1969. augusztus 19.

a déltiszántúli földeken kalászból szökött a rizs. csongrád és békés megye állami gazdaságaiban az eddigi legnagyobb területen, 4 800 holdon termelik az idén a vízi gabonát. a jelenlegi becslések szerint, tizenöt mázsát meghaladó termés ígérkezik. a pankotai állami gazdaságban nem ritkák a husz mázsás hozammal kecsegtető táblák.

a terület növekedésével arányosan fokozzák a gépesítést. a két megye állami gazdaságai az eddigi 21 kombájn mellé újabb 7 szovjet, illetve jugoszláv speciális arató-cséplőt vásároltak. ezekkel kedvező időjárás esetén az összes termés 70 százalékát takarítják be. a vízi gabona aratása három hét múlva kezdődik./mti/

bb. 29. új állatkórház alapkövetétele salgótarjánban
vid ká/il cz 1969. augusztus 19.

több, mint hatmillió forintos költséggel új állatkórházat építenek salgótarjánban. a létesítmény ünnepélyes alapkövetételeire kedden délután került sor: a hengerbe zárt alapítólevél másolatot tóth béla gergely, a nógrád megyei tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese helyezte el. az ünnepség után kerakasztal beszélgetést rendeztek az állategészségügyi állomás feladatairól./mti/

12.35/e
Alvi Zeli

--
- 36 -

bb. 30. alkotmány napi ünnepségek vas megyében
vid ká/il cz 1969. augusztus 19.

kedden megkezdődtek az alkotmány napi ünnepségek vas megyében. sárváron, az első születésnapját ünneplő városban kedden délelőtt adták át az idegenforgalmi hivatal, új korszerű épületét, a tsz bisztróját és falatozóját, valamint zöldségüzletét.

e m b a r g ó: 19.00 óráig!

este ünnepi tanácsulást rendeztek a nádasy vár dísztermében, amelyen részt vett és felszólalt dr. gonda györgy, a vas megyei tanács vb. elnöke, országgyűlési képviselő. ezt követően a sárvári filmszakkör bemutatta a városról készült filmjeit, majd az ülés résztvevői megtekintették a várkerület beépítési tervpályázatára érkezett gazdag anyagot.

szombathelyen ezen a napon munkás-paraszt találkozóra került sor. a remix dolgozói ünnepeltek együtt a buzakalász tsz tagjaival. körmenden a rába-parton színpompás vizikarnevált szentgottárdon, vasváron ünnepi tanácsulást táplánszentkereszten, iváncscon nagygyűlést rendeztek./mti/

bb. 31. új szabadpolcos könyvtár nyílt a fővárosi művelődési házban
t ol/tr/il cz 1969. augusztus 19.

több mint négy millió forintba került a fővárosi művelődési ház közel múltban befejeződött bővítése. az összegnek tekintélyes részét fordították az augusztus 20-án alkalmából kedden megnyílt új szabadpolcos könyvtár létesítésére. a szép, korszerű jól felszerelt könyvtárat pandurovics józsef, a szakszervezetek budapesti tanácsának vezető titkára ünnepélyesen adta át rendeltetésének. a megnyitó ünnepségen bánki zsuzsa színművész előadta józsef attila: thomas mann üdvözlése című versét.

/folyt.köv./

12.40/e
Alvi Zeli

- 37 -

bb. 31./ új szabadpolcos ... folyt./ 11

a fővárosi művelődési ház könyvtárosai nevében jankovich józsef könyvtárvezető vette át az új intézményt, amelynek három helyiségében 25 000 kötet várja olvasóit, továbbá folyóirattár, külön a felnőtteknek, s külön az ifjúság részére.

a fővárosi művelődési ház a budapesti népművelés módszertani központja. ezért könyvtárának is egyik fontos feladata a módszertani segítségnyújtás. budapesten egyébként jelenleg 1 373 letéti és önálló könyvtár működik könyvtárlományuk meghaladja a három milliót. a könyvtárak egy év alatt 300 000 olvasó részére kölcsönöznek 5 , 200 000 könyvet./mt/

..-

bb . 33. augusztus 20. a muzeumokban

k ol/mm/zs/11 cz

1969. augusztus 19.

az alkotmány ünnepén, augusztus 20-án az ország valamennyi muzeuma egész napon át díjtalanul látogatható./mti/

..-

bb. 32. miniszteri elismerés a gabonatermelésben elért jó eredményekért

i ms/gg/zs/11 cz

1969. augusztus 19.

dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter az ideai gabonabetakarítás befejeztével levélben mondott köszönetet a termelészövetkezeteknek, állami gazdaságoknak, vállalatoknak, párt-, állami és társadalmi szervezeteknek.

az előzetes adatok szerint idén az összes kalászosból jó terméseredmények születtek - állapította meg. mezőgazdaságunk nemcsak az ország kenyerét biztosítja és növelni tudja az állatállomány abrakterményalapját, hanem a jó termésből exportra és tartalékolásra is telik. ezeket az eredményeket a kedvező közgazdasági feltételek, a gabonatermelésnek a korábbinál jobb anyagi-műszaki ellátása, az intenzív fajták széleskörű elterjedése, valamint az állami gazdaságok és a termelészövetkezetek magasfokú termelési-technikai fegyelme, a mezőgazdasági dolgozók szorgalma tette lehetővé.

/folyt.köv./

12.45/11

11/10 12/11

- 38 -

bb. 32./ miniszteri ...folyt./ 11

most, hogy az országban sikeresen ért véget a gabonatermelés legnehezebb munkája, a betakarítás, elismerésemet és köszönetemet fejezem ki a mezőgazdaság dolgozóinak a gabonatermelést segítő ipari, felvásárló és kereskedelmi vállalatoknak, a párt-, állami és társadalmi szervezeteknek azért, hogy szorgalmukkal és hozzáértésükkel segítették e fontos népgazdasági feladat eredményes megoldását. segítsék a továbbiakban is minden rendelkezésükre álló eszközzel, szervezett munkával a jónak ígérkező gazdasági év sikeres befejezését, az őszi mezőgazdasági munkákat.
/mti/

..-

e m b a r g ó: 18.00 óráig!

bb. 34. megnyitották a 2. dunamenti folklór táncfesztivált baján - harminc hazai és külföldi táncgyűttes az elődöntőkben

vid ká/11 c

1969. augusztus 19.

megkezdődtek a 2. dunamenti folklór táncfesztivál eseményei. a két város - baja és kalocsa - kétnapos rendezvényét kedden a bajai viziszipadon erdőszi józsef, az mszmp bács megyei bizottságának első titkára nyitotta meg, majd molnár jános művelődésügyi miniszter helyettes mondott ünnepi beszédet. a két napos gazdag, változatos program során harminc különböző rendezvény színhelye lesz baja, kalocsa és a szelidi tó partja.

az első napon a bajai városi tanács dísztermében a népművészet mesterei és a népi iparművészeti tanács tagjai találkoztak. kalocsán a nagy lajos könyvtárban népi táncoktatási ankétot tartottak. az ünnepség harmadik színhelyén, szeliden megnyitották faragó józsef, kiskunfélegyházi népi fafaragó kiállítását. ezzel egyidőben népi hangszerbemutatót rendeztek. délután a bajai túrr István muzeumban érdekes kiállítás nyílt „népi kerámiák, fafaragások, cimmet, a józsef attila művelődési házban pedig a néprajzi bélyegekből rendeztek tárlatot. a kalocsai városi tanács dísztermében a népművészet remekait mutatták be az érdeklődőknek. ezután, szinte egyidőben - kalocsán, baján, és szeliden - megkezdődött a táncfesztivál, több mint 30 felnőtt és gyermek együttes elődöntője. táncsoportok vetélkedőjét bonyolították le, míg kalocsa, a gyermek táncsoportok seregszemléjének színhelye volt. a műsorban 10 gyermektáncsoport lépett fel. szeliden tíz hazai és külföldi népi táncsoport vetélkedett./mti/

..-

12.50/11

12/10 12/11

- 39 -

↓ baján, a különböző nemzetiségű

bb. 35. időjárásjelentés

hné/11 cz

1969. augusztus 19.

a meteorológiai intézet jelenti kedden délben 12 órakor:

kevesebb eső

a szovjetunió európai területén, Lengyelországban, a kárpát-medencében és a balkán-félszigeten az északi jeges-tenger térségéből származó hűvös-páradus levegő egymást követő hullámainak hatására általában felhős és szeles, többfelé esős az évszakhoz képest hűvös az idő. ezzel egy időben nyugat, dél-nyugat felől ismét meleg, szárazabb levegő áramlik európa nyugati részei felé. hazánk fölött tegnap délként megnövekedett a felhőzet az északi megyékben 1-4, máskül 4-7 órán át sütött a nap. a hőmérséklet a kora délutáni órákra 20-25 fokra emelkedett. napközben csak szórványosan fordult elő futó eső, egy-két helyen zivatar. az éjszaka folyamán 12-17 fokig hűlt le a levegő. ma hajnalban a hűvös, nedves óceáni levegő egy északról érkezett újabb hullámának hatására először északnyugaton, majd az ország többi részén is megeredt az eső. a reggel 7 óráig lehullott csapadék mennyisége általában 5 milliméter alatt maradt. csak néhány helyen érte el az 5-10 millimétert. a késő délelőtti órákban már csak az ország déli részéről jelentettek esőt. 11 órára 16-22 fokig emelkedett a hőmérséklet.

budapesten hétfőn a hőmérséklet napi középértéke 18,6 fok volt, a sokévi átlagnál 2,2 fokkal alacsonyabb. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 22 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 milliméter, alig változik.

a balaton vizének hőmérséklete 11 órakor síófoknál 19 fok.

várható időjárás szerdán estig: felhőátvonulások, szórványos futóesőkkel. többfelé élénk, a dunántúlon helyenként erős északnyugati-északi szél csak lassan mérséklődik. a nappali felmelegedés kissé erősödik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: 12-17 fok között, legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán: 25 fok körül.

a duna vizállása 198 centiméter./mti/

--

13.05/11

1310 zeli

- 40 -

bb. 36. alkotmány napi ünnepségek komárom megyében

vid ká/11 cz

1969. augusztus 19.

komárom megye több helységében már kedden megemlékeztek az alkotmány évfordulójáról. esztergomban, a szerszámgépipari művek marógépgyárában ságvári endre domborművet avattak. az ünnepségen résztvettek a hős forradalmár egykori munkatársai is. tatabányán folytatódott négy megye kisz fiataljainak közös programja. a népházban vas, győr-sopron, veszprém és komárom megye fiataljainak képviselői szellemi vetélkedőn vizsgáltak arról, hogy ki tud többet a tanácsköztársaság 133 napjáról. a május 1 parkban megkoszorúzták a bányászok emléktábláját és ugyanitt fát ültettek el a találkozóra emlékére. délután ismét a fiatalok vették birtokukba a népházat: a négy megye művészeti együttesei rendeztek nagyszabású műsort. a 180 éves fennállását ünneplő bábolnai állami gazdaságban kedden látványos lovasversenyt rendeztek./mti/

--

bb. 37. negyvenkét millió forintos kereskedelmi létesítményt adtak át miskolcon

vid ká/11 cz

1969. augusztus 19.

borsos lászló belkereskedelmi miniszterhelyettes kedden miskolcon ünnepélyesen átadta rendeltetésének az északmagyarországi rövid- és kötöttáru nagykereskedelmi vállalat valamint a cipőnagykereskedelmi vállalat új közös irodaházát és raktárhelyiségét. a két nagykereskedelmi vállalat, amelynek működési köre borsod és heves megyékre terjed ki, eddig széttagoltan, mintegy száz szükségraktárban tárolta nagyértékű és egyre növekvő árukészletét.

az ötszintes modern épületben az áruk raktározására tizenegyezer négyzetméter alapterületű, ezer kilogramm teherbírásu felvonókkal felszerelt helyiségeket alakítottak ki./mti/

--

13.10/11

1314 zeli

- 41 -

bb. 38. budapestre érkezett

1 tf/mm/zs/il cz

1969. augusztus 19.

a magyar szolidaritási bizottság meghívására a szovjet afro-ázsiai szolidaritási bizottság küldöttsége: grigorij joaniszan, a bizottság titkára és anatólij a. kucenkov bizottsági tag. harmati sándor, a magyar szolidaritási bizottság elnöke fogadta a vendégeket./mti/

--

bb. 39. vitray tamás

1 tf/mm/zs/il cz

1969. augusztus 19.

augusztus 21-én 17 órától a kossuth lajos utcai tv-könyvesboltban most megjelent „mexikói mozaikok”, című utikönyvét dedikálja olvasóinak. a könyv az olimpiai játékok - tudósításokból kimaradt - élményanyagát tartalmazza. hasonló szerző-olvasó találkozót ezután rendszeresen programba iktat a tv-könyv-üzlet: elsősorban a képernyőn sokat szereplő írokat hívnak vendégül./mti/

--

bb. 40. szovjet autó-rakodó és villamos emelőtargonca kiállítás a bnv-n

1 kf/kf/il cz

1969. augusztus 19.

a masinoexport össz-szövetségi egyesülés és a magyarországi szovjet kereskedelmi képviselő autórakodó és villamos emelőtargonca kiállítást rendezett a bnv területén az 1. számú kapunál. a kiállítást - f. j. tyitov nagykövet és b. k. puskin kereskedelmi képviselő jelenlétében - kedden ünnepélyesen nyitotta meg k. m. gosztenyin a szovjet kereskedelmi képviselő helyettese.

a szeptember 1-ig, naponta 10-19 óra között megtekinthető kiállításon a szovjet külkereskedelmi egyesülés korszerű, nagyteljesítményű autós rakodóberendezéseket és fürge sokoldalú villamos, akkumulátoros emelő- és szállító targoncákat mutat be. nagy érdeklődésre számíthat egyebek között az erdőgazdaságokban, fetelepeken használható 3 és 5 tonnás, hidraulikus befogószerkezettel ellátott, motoros rönk-rakodó. új konstrukció az akkumulátoros 1 tonnás emelőtargonca. ugyancsak újdonság a vegyi üzemekben, raktárak-

ban is biztonságosan használható robbanásmentes akkumulátoros targonca.

/folyt.köv./

14.04/il

14.18/e

- 42 -

bb. 40./ szovjet ... folyt./ il

a kiállítás rendezői elmondották, hogy a masinoexport termékeit, amelyek 80 országba jutnak el, jól ismerik a magyar külkereskedelmi és ipari szakemberek. az egyesülés például a technopimpex-szel és a moğırt-tel mintegy 10 esztendője tart fenn gyümölcsöző üzleti kapcsolatot, amelynek további bővülését várják a mostani kiállítástól. a bemutatott berendezések egy részét már ismerik magyarországon, évente növekvő mennyiségben szállítanak is belőlük. két éve 205, tavaly 220 motoros és elektromos rakodót exportáltak hazánkba. az idén eddig több mint kétszáz berendezést vásárolt a magyar külkereskedelem, s már a megnyitást követő órákban további 40 darabos igényt jelentettek be a máv képviselői./mti/

--

bb. 41. pécssett közlekedik az ország első emeletes autóbussza

vid kz/il cz

1969. augusztus 19.

pécs közlekedéstörténetének érdekes eseményére került sor kedd délután: ünnepélyesen átadták a forgalomnak az ország első emeletes autóbusszát, amelyet a mávaut főműhely készített budapestben. a kilencven személyes autóbussz a hegyoldaira települt mecsekajjai város kelet-nyugati tengelyében vezető legforgalmasabb leghosszabb s egyben legegyszerűsebb utvonalaán közlekedik ezentul. pécs két új lakónegyede, uránváros és meszes között szállítja az utasokat./mti/

--

bb. 42. budapesti népművelők kitüntetése

k hi/tr/zs/il cz

1969. augusztus 19.

kedden hantos jános, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese kitüntetéseket adott át a legjobb budapesti népművelőknek. 17 kiváló népművelőnek a szocialista kultúráért kitüntetőjelvényt nyújtotta át, 13-an miniszteri dicséretben részesültek, hárman kiváló dolgozó kitüntetést kaptak./mti/

--

- 43 -

14.22/e

de

bb. 43. egyszerűsítik a vámkedvezmények ügyeinek intézését

i st/tm/il cz

1969. augusztus 19.

a pénzügyminiszter és a külkereskedelmi miniszter most megjelent rendeletével egyszerűsítik a vámkedvezmények ügyeinek intézését.

mint ismeretes, különleges méltánylást érdemlő esetekben magánszemélyek kérhetik a vám mérséklését, vagy elengedését. bizonyos összeg felett azonban eddig a vám- és pénzügyőrség országos parancsnoksága döntött a kérelmekről. a most megjelent rendelet értelmében szeptember 1-től az összegre való tekintet nélkül a megyei, illetve a fővárosi parancsnokságoké a döntés joga. ez jobban megfelel az új mechanizmus joggyakorlatának, s meggyorsul a kérelmek intézése. a kedvezményt továbbra is a vámkezelés helyén kell kérni.

a postán érkező külföldi ajándékok vámjának mérsékléséről vagy elengedéséről - ha az összeg a 2 000 forintot nem haladja meg a verseny utcai vámhivatal dönt. nagyobb összeg esetén a fővárosi parancsnokságé a döntés joga./mti/

--

bb. 44. átadták miskolc város irodalmi díját

vid ká/il cz

1969. augusztus 19.

miskolc megyei jogú városi tanács végrehajtó bizottsága irodalmi díjat alapított: kedden délelőtt, első alkalommal, dr. ferkete lászló a miskolci városi tanács vb. elnöke ünnepélyes külsőségek között nyújtotta át a megtisztelő kitüntetést dr. kabdebó lóránt kandidátusnak, a „napjaink” című irodalmi folyóirat főszerkesztő helyettesének, többek között dajka gáborról és szabó lőrincről készített tanulmányaiért, valamint a folyóiratban kifejtett irodalmi és kritikai tevékenységéért. a díjat ezután minden évben kiadják./mti/

--

bb. 45. magyar partizán magas szovjet kitüntetése

i fe/hné/zs/il cz

1969. augusztus 19.

a szovjetunió legfelsőbb tanácsának elnöksége a közelmúltban a honvédő háború érdemrendje első fokozatával tüntette ki dr. kőrösi andort, az országos korányi tüdőgyógyintézet tudományos főmunkatársát, aki partizánként harcolt a nagy honvédő háború idején brjanszk körzetében. /folyt.köv./

14.30/il

- 44 -

bb. 45./ magyar folyt./ il

a kitüntetést kedden bensőséges ünnepségen nyújtotta át f. j. tyitov, a szovjetunió budapesti nagykövete a harcokban részt vett magyar partizánnak. az ünnepi aktuson részt vett gábor istván, a magyar partizán szövetség főtitkára és monori istván a külügyminisztérium fősztályvezetője./mti/

--

bb. 47. magyar bolgár barátsági nap a viharsarokban - husz éves a mezőgyáni magyar bolgár barátság tsz

vid ká/il cz

1969. augusztus 19.

az alkotmány ünnepe tiszteletére magyar bolgár barátsági napot rendezett a hazafias népfront békés megyei bizottsága. ebből az alkalomból kedden békéscsabára érkezett vaszil bogdanov a bolgár népköztársaság budapesti nagykövete, simeon anasztaszov simeonov a duna bizottság igazgatóhelyettese, iván jotov a budapesti bolgár kultúra igazgatója és kovács istván a medosz főtitkára. a vendégeket frank ferenc az mszmp békés megyei bizottságának első titkára fogadta, s tájékoztatta a viharsarki emberek élet- és munkakörülményeiről, az eredményekről, tervekről. ezután a vendégek békés megye párt és állami vezetőinek társaságában ellátogattak mezőgyánba. a fennállásának huszadik évfordulóját ünneplő magyar bolgár barátság tsz jubileumi ünnepségén kovács istván a medosz főtitkára, békés megye országgyűlési képviselője szólott az alkotmány biztosította jogokról, a magyar parasztság megváltozott életkörülményeiről. a szövetkezet eredményeiről dani ferenc a magyar bolgár barátság tsz elnöke tartott beszámolót. a jubileumi ünnepségen felszólalt vaszil bogdanov is./mti/

--

bb. 48. nemzetiségi napok szarvason

vid ká/il cz

1969. augusztus 19.

kedden szarvason megnyitották a nemzetiségi napokat. a körsös parti városban a viharsarokban élő szlovák, román, német és délszláv anyanyelvűek adtak egymásnak találkozót. a megnyitó napján a szarvasi járási tanács dísztermében három kiállítás nyílt: szlovák és román nyelvű könyveket, folyóiratokat állítottak ki, békés megye néprajzi emlékeiből rendeztek reprezentatív kiállítást és a szarvasi háziipari szövetkezet mutatta be legszebb termékeit./mti/

--

- 45 -

bb 49. új négyszázötven ágyas kórház kazincbarcikán

vid/kz bh -cz

1969. augusztus 19.

kedden ünnepélyesen átadták rendeltetésének északmagyarországi új egészségügyi intézményét: a csaknem száznegyvenmillió forintos költséggel épült 450 ágyas kazincbarcikai kórházat, amelyhez harminckét munkahelyes rendelőintézet is csatlakozik. az egész hatalmas egészségügyi komplexumban mintegy ezernyolcszáz helyiség van. az új egészségügyi intézmény elsősorban a sajtó és a szuhavölgyi bányavidék, valamint az ózdi járás egyes községeinek betegellátását oldja meg. összesen százhusz-százharmincezer lakos gyógykezelését biztosítja.

a kórházavató ünnepségen megjelent dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter, dr. bodnár ferenc a borsod megyei pártbizottság első titkára, és dr. ladányi józsef a borsod megyei tanács vb elnöke is. résztvettek az ünnepségen kazincbarcika testvérvárosának, dimitrovgrádnak küldöttei.

az ünnepséget takács istván, a kazincbarcikai városi tanács vb elnöke nyitotta meg, majd dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter mondott beszédet. megemlékezett az alkotmány törvénybeiktatásának huszadik évfordulójáról, szólt arról a hatalmas fejlődésről, amelyet azóta a dolgozók egészségvédelme terén elérünk. az alkotmány paragrafusait valóra váltva évről évre javul az országban az egészségügyi ellátás. a második és harmadik ötéves terv időszakában az ország különböző vidékein hét - egyenként háromszáz ágyas tüdőgyógyintézet és tíz korszerű - általában négyszáz-öt száz beteget gyógyító - kórház kezdte meg munkáját. 1950 és 1968 között a körzeti orvosi körzetek száma kétezerkilencszázról négyezeregyszázra, a rendelőintézeteké hetvenről százhatvanra és a bölcsödei férőhelyek száma hatezerháromszázról több mint harmincnyolcezerre növekedett. a továbbiakban az új kazincbarcikai kórház és rendelőintézet jövőbeni feladatáról szólt és beszédét befejezve átadta az új kórház kulcsát takács istvánnak, a városi tanács vb elnökének és dr. székely imrének, a kórház igazgatójának. ezután a miniszter kiténtette a kórház építésében és szervezésében résztvevő fizikai, műszaki és egészségügyi dolgozókat./mti/

15.30 bh

- 46 -

bb 50. nyomdát avattak szombathelyen

vid-kz/mné bh -cz

1969. augusztus 19.

kedden, az alkotmány napi ünnepségek keretében, felavatták szombathely mintegy 19 millió forintos költséggel épült új nyomdáját. az avató ünnepségen megjelent kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke, dr. gonda györgy, a vas megyei tanács végrehajtó bizottságának elnöke, szombathely párt és állami vezetői. avató beszédet czirák ferenc, a vas megyei pártbizottság titkára mondott. méltatta a szombathelyi nyomda, a vas megyei nyomdászat több mint 4 évszázados hagyományait. ebben a városban működött a második hazai nyomda, s ez adta közre az első magyarul írt nyomtatott könyveket, köztük sylvester jános magyar-latin nyelvtanát és biblia fordítását./mti/

bb 51. pécs diszpolgárává választották és a „sopianae,, aranyéremmel tüntették ki dr. hajdu gyulát

vid ká bh -cz

1969. augusztus 19.

pécsett minden évben ünnepi tanácsülésen emlékeznek meg az alkotmány születésének évfordulójáról. a kedd délelőtti ülést kedves esemény tette a szokottnál is ünnepélyesebbé: a tanács dr. hajdu gyula egyetemi tanárt, pécs munkásmozgalmában betöltött tevékenységéért, a város érdekében kifejtett áldozatos munkásságáért pécs diszpolgárává választotta és részére a nemes lokalpatriotizmus megbecsülésére tavaly alapított „sopianae,, arany emlékérmét adományozta. a kiténtető elismeréseket a város lakossága nevében horváth lajos, pécs megyei jogú város tanácsa végrehajtó bizottságának elnöke adta át dr. hajdu gyulának.

a hagyomány szerint ezen az ünnepi tanácsülésen értékelték az 1961-ben indított „egy napot pécsért,, társadalmi mozgalom eredményeit. az elmúlt kilenc esztendő alatt a város lakói csaknem 40 millió forint értékű társadalmi munkával szépítették, fejlesztették szűkebb hazájukat. az „egy napot pécsért,, társadalmi munkaverseny 1968 évi eredményei alapján a tanácsülés 37 arany, 15 ezüst és 50 bronz fokozatu kiténtetésben részesítette az arra érdemes személyeket és kollektívákat./mti/

15.40 bh

- 47 -

bb 52. klubkönyvtár Lőrinciben

vid/kz/mné/bh/-cz

1969. augusztus 19.

heves megyében kedden megkezdődtek az alkotmány napi ünnepségek. a megye sok közös gazdasága ezen a napon ünnepelte megalakulásának 20. évfordulóját is. hatvanban ünnepi nagygyűlés volt, ahol oláh györgy, a megyei pártbizottság első titkára mondott beszédet. gyöngyösön a városi tanács ünnepi ülésén fekete győr endre, a heves megyei tanács vb. elnöke méltatta az alkotmány törvénybeiktatásának évfordulóját. több helyen avattak új létesítményeket. Lőrinci községben ünnepélyesen megnyitották az új klubkönyvtárat, kiskörén új sütőüzem építését fejezték be./mti/

bb 53. szigeti györgy akadémikus,

tz/hné bh -cz

1969. augusztus 19.

a magyar tudományos akadémia műszaki fizikai kutatóintézetének igazgatója és schanda jános, az intézet tudományos osztályvezetője szerdán reggel ameríkába utazik. a magyar tudósok a nemzetközi tiszta és alkalmazott fizikai unió - az iupap - delawarei konferenciáján vesznek részt, amely augusztus 24-30 között a lumineszcencia időszerű kérdéseit tárgyalja meg.

a konferencián a magyar tudomány képviselői a kutatóintézetnek azokról a vizsgálatairól adnak tájékoztatást a témakör legkiemelkedőbb szakemberei előtt, amelyek révén számos új részletkérdésre derült fény az elektromos térnek egyes lumineszcens jelenségekre gyakorolt hatása tekintetében./mti/

bb 54. e m b a r g ó : 19.00 óráig!

munkás-paraszt találkozó, nagygyűlés a győri buzakalász termelőszövetkezetben

vid/ká bh -cz

1969. augusztus 19.

a győri buzakalász termelőszövetkezetben kedden munkás-paraszt találkozót rendeztek. a győri üzemek képviselői megismerkedtek a termelőszövetkezetek munkájával, meglátogatták a kerteszetet, a feldolgozó üzemet, majd fehér asztal mellett beszélgettek a tsz. gazdákkal.
/folyt. köv./

15.55/szb

- 48 -

bb 54. / munkás-paraszt... 1. folyt./ bh

este a győr-szabadhegyi kulturházban nagygyűlést tartottak, amelyen marton jános győr-sopron megye országgyűlési képviselője méltatta az alkotmány jelentőségét. ezt követően a hazafias népfront megyei bizottságának vendégeként győr-sopron megyében tartózkodó 80 tagu csalóközi ének- és táncgyűttes adott műsort. /mti/

bb 55. e m b a r g ó : 18.00 óráig!

munkás-paraszt találkozók székesfehérvárott

vid/ká bh -cz

1969. augusztus 19.

ünnepi díszbe öltöztek kedden székesfehérvár peremkerületi művelődési háza: munkás-paraszt találkozókat rendeztek a maros-hegyen, az öreghegyen és a felsővárosban. az ünnepségeken ott voltak a terület nagyüzemeinek dolgozói és a termelőszövetkezetek tagjai. a résztvevőket az országgyűlési képviselők köszöntötték, majd az ünnepségek kedves színfoltjaként a tsz-gazdák átnyújtották a pirosra sült, nemzetiszínű szalaggal feldíszített új kenyeret. a találkozók befejezésekként aratóbálon szórakozott a város munkás- és parasztfiúsága. /mti/

bb 56. megtartották a lottó külön szerencse sorsolását

i kf/kf bh -cz

1969. augusztus 19.

a sportfogadási és lottó igazgatóság a júniusi, a júliusi és az augusztusi előfizetéses lottószelvényeken pályázatot hirdetett. a pályázatra több mint 350 000 levelezőlapot küldtek be a lottózók, s közöttük kedden külön szerencssorsolást tartottak.

a főnyereményt, renault gépkocsit, gyimesi rudolf szekszárdi, wossinszky mór utca 3. szám alatti lakos nyerte. ezenkívül 32 tízezer, - ötezer- és kétezer forintos vásárlási utalvány jutott a pályázat szerencsés nyerteseinek. a hivatalos nyereményjegyzék az otp fiókokban, a totó-lottó kirendeltségeken és a postahivatalokban tekinthető meg./mti/

16.00 bh

- 49 -

bb 57. sikerrel zárult a venezuelai magyar ipari kiállítás
kf/-s cz
1969. augusztus 19.

bezárta kapuit a „magyarország bemutatkozik”, jelszóval venezuelában rendezett első magyar önálló ipari kiállítás. a caracasi árubemutatót a nyitvatartás 10 napja alatt a venezuelaiak tizezrei tekintették meg.

szakmai körökben nagy sikerük volt szerszámgépeinknek, műszereinknek, orvosi berendezéseinknek, telefonközpontjainknak és traktorainknak. tetszést arattak a magyar könyvek, hanglemezek, valamint a kerámiacikkek. a caracasi lapok rendszeresen foglalkoztak a magyar kiállítással, s külön kiemelték az árubemutató építészeti és grafikai tervezését, megoldását./mtl/

--

bb 58. jubileumi találkozó, ifjúsági nagygyűlés kaposvárott
vid/-s ká cz
1969. augusztus 19.

a tanácsköztársasági jubileumi emléktúra befejező programjaként kedden kaposvárott megkezdődött a kétnapos ifjúsági fesztivál, amelyen a megyei művészeti-szemlék aranyokleveles szólistái és csoportjai, a jubileumi táborok történelmi vetélkedőinek győztesei és öt megye: baranya, fejér, tolna, zala és somogy turázói vesznek részt: délelőtti sportversenyekre került sor. ezzel egyidőben a kilian györgy ifjúsági házban bonyolították le a „ki tud többet a tanácsköztársaságról”, vetélkedőt. délután ifjúsági nagygyűlést rendeztek, amelyen molnár györgy, a kisz kb. titkára mondott beszédet, méltatva a jubileumi túra jelentőségét. a nagygyűlés után a cseri parkban a jubileumi túra emlékére rózsatöveket ültettek el a fiatalok. a kulturális fesztivál első napja táborüzzel, tűzijátékkal és bállal fejeződött be./mtl/

--

16.20/-sa

bb 59. a tenkes kapitányának szerzője lett siklós első diszpolgára
vid/kz bh -cz
1969. augusztus 19.

a tenkesalja ősi székhelyén, siklóson, az alkotmány évfordulójának tiszteletére kedden ünnepi tanácsulést tartottak. felavatták a község első diszpolgárait és kihirdették az első művészeti pályázat eredményét. a tanácsülés határozata alapján diszpolgári címet kapnak mindazok a személyek, akik kiemelkedő munkásságukkal hozzájárultak siklós haladó hagyományinak ápolásához és a tenkesalja népszerűsítéséhez. elsőként örsi ferenc író, több siklósi tárgyú irodalmi mű és televíziós film - köztük „a tenkes kapitánya”, című nagysikerű tv-film - szerzője és dr. kovács andrás tanár, „a siklósi vár története”, című kiadvány szerzője, a siklósi vár helyreállításának kezdeményezője kapta meg a kitüntető címet. a tanácsülés keretében rendezett ünnepségen dr. sárosi mátyás, a végrehajtó bizottság elnöke adta át a két diszpolgárnak az oklevelet, amelynek szövegét - a hagyományoknak megfelelően - kézi festéssel kutyabőrre irták és bullával látták el./mtl/

--

bb 60. külföldi vendégek érkeztek a debreceni virágkarneválra
vid-kz/mné bh -cz
1969. augusztus 19.

kedden megérkeztek az augusztus 20-1 debreceni iv. országos virágkarnevál külföldi vendégei: hans maglin, a fleurop elnöke, továbbá hildegard füeg, a fleurop zürichi központjának igazgatója és alfréd köhler, a fleurop osztrák tagozatának igazgatója. a külföldi vendégeket dr. tardi tibor a iv. országos virágkarnevál szervező bizottságának vezetője fogadta és tájékoztatta a karnevál szervezéséről, továbbá arról, hogy debrecenben társadalmi mozgalom alakult ki a tiszta virágos város megteremtéséért. a vendégek elismeréssel nyilatkoztak e társadalmi mozgalom eredményeiről. örömeiknek adtak kifejezést amiatt is, hogy a fleurop első alkalommal képviselteti magát hivatalosan szocialista országban rendezett virágkarneválon, s a szervezet támogatását ígérték a következő évek hasonló rendezvényeihez./mtl/

--

16.25 bh

bb 61. ünnepi tanácsülés szeghalmon

vid-kz/mné szb -cz

1969. augusztus 19.

ünnepi tanácsülést tartottak kedden szeghalmon, a sárrét központjában. ez alkalmából adták át rendeltetésének a járási tanács 8,5 millió forintos költséggel épült új székházát. a tanácsülésen az 1969. évi költségvetés felhasználásának tapasztalatait vitatták meg. /mti/

--

bb 62. megnyílt a hortobágyi hidivásár

vid-kz/mné szb -cz

1969. augusztus 19.

kedden a hortobágyi kilenclyuku hídnál felhangzott a híres vásár megnyitását jelző hagyományos dobpergés és a „szabad vásár!”, kiáltás. dr. angyal lászló, a hortobágyi intézőbizottság titkára lépett mikrofonhoz, s köszöntötte az idei hortobágyi vásár kiállítóit, vendégeit. az utóbbi években - mint hangzott - a hidivásárra elsősorban kereskedelmi és néprajzi jellege vonzza az érdeklődőket. a pavilonokban tájjellegű készítményeket árúsítanak, a pásztor-muzeumban és a víziszinpadon pedig a táj népművészetét és néprajzát mutatják be. a víziszinpadon az idén a debreceni és a pécsi együttes ad műsort, a pásztor-muzeumba pedig élő népművészeti bemutatót rendeztek. /mti/

--

bb 64. zöldség-gyümölcs raktárt adtak át dejtáron

vid-kz szb -cz

1969. augusztus 19.

negyven vagonos zöldség-gyümölcs raktárt adtak át kedden a nógrád megyei dejtáron. több mint kétmillió forint beruházási költségét a szövetkezetek nógrád megyei értékesítő központja saját fejlesztési alapjából finanszírozta. a raktár két járási - a rétsági és a balassagyarmati - rendszeres zöldség-gyümölcs ellátását biztosítja. /mti/

--

-52-

bb 46. közlekedési balesetek

i pr/mm zs bh bs

1969. augusztus 19.

nem adta meg a kötelező elsőbbséget személygépkocsijával szilágyi béla 42 éves mátészalkai villamosmérnök, s a viii. kerületben, a gutenbergtér és a somogyi béla utca kereszteződésénél összeütközött egy motorkerékpárral. a motorkerékpár vezetőjét németi istván 36 éves budapesti lakost súlyos sérüléssel szállították kórházba a mentők. a személygépkocsi vezetője ellen eljárás indult.

szabálytalanul ment át a síneken bruckner ferenc 29 éves budapesti üzletvezető, s a kőbánya-kispest vasútállomáson a cegléd felé haladó személyvonat határon gázolta. /mti/

--

bb 63. megkezdődött a vii. országos nemzetiségi fesztivál keszthelyen

vid/kz bh -cz

1969. augusztus 19.

kedden keszthelyen ünnepélyesen megnyitották a már hagyományos országos nemzetiségi fesztivált, amelyet az idén hetedik alkalommal rendeztek meg az alkotmány ünnepének tiszteletére a balatonparti városban. a nemzetiségi együttesek 250, népviseletben öltözött tagja este 7 órakor impozáns felvonulást rendezett keszthely utcáin. ezt követően a szabadtéri színpadon dr. kovács pál a hazafias népfront városi bizottságának elnöke köszöntötte a szereplőket és a fesztivál mintegy 2 000 vendégét, köztük többszáz külföldit, majd dr. kovács lászló a művelődésügyi minisztérium nemzetiségi osztályának vezetője mondott ünnepi beszédet.

az ünnepségen résztvettek veszprém megye és keszthely város vezetői, megjelent ognyenovics milán a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségének főtitkára dr. wльд frigyas a magyarországi német dolgozók demokratikus szövetségének főtitkára és bielik györgy a magyarországi szlovákok demokratikus szövetségének főtitkára. az egész országból ideérkezett vendégek előtt fellépett a magyarországi nemzetiségi központi táncgyűjtése, az állami budapest táncgyűjtés, a békéscsabai balassi táncgyűjtés, a felsőszentmártoni délszláv nemzetiségi népi együttes valamint a pillisvörösvári német nemzetiségi táncgyűjtés. /mti/

--

16.30 bh

- 53 -

bb 65. csütörtökön nyílik a főváros legkorszerűbb felvevő-kézbesítő postahivatala a budapest 100-as

i kf/kf bh -cz

1969. augusztus 19.

kedden délután rövid házi ünnepségen adta át a dolgozóknak a főváros legújabb, legkorszerűbb felvevő-kézbesítő postahivatalát az Üllői út 114-116. szám alatt dejczó gábor a budapesti postaigazgatóság vezetője. a budapest 100-as postahivatal csütörtökön nyílik meg, s naponta 7-21 óra között áll a közönség rendelkezésére.

az új hivatal közelebb vitte a postát, a postásokat a IX. és a X. kerület lakóihoz. azonkívül ugyanis, hogy mindenféle posta küldemény felvételével a könnyékezetiek kényelmét szolgálja, a IX. kerületbe a levelet, táviratot, csomagot, pénzt és hírlapokat, a X. kerületbe pedig csomagot házhoz szállítja. ezzel tehermentesíti az amúgy is zsúfolt 70-es csomagkézbesítő hivatalt, s egyben könnyíti a postások dolgát, megrövidíti útjukat, akik eddig a két kerületbe a verseny-utcából jártak kézbesíteni./mti/

..-

bb 66. huszonhárom esztendő után újra találkoznak - szovjet katonákról megmentői utaztak a szovjetunióba

vid/kz bh -c z

1969. augusztus 19.

két tatabányai munkáscsalád indult el kedden a szovjetunióba, hogy felkeressék azokat az ikreket, akiket huszonhárom évvel ezelőtt mentettek meg.

1946-ban egy szovjet katonáorvosnő - aki férjével együtt a felszabadító csapatokkal érkezett a bányászvárosba - egy fiúnak és egy lánynak adott életet a tatabányai kórházban. a fiatal hadnagyorvosnő a két kicsi születésének órájában meghalt. a félárva édesapja, koszlapov kapitány nehéz helyzetbe került. a mostoha viszonyok között megfelelő táplálék híján az ikrek élete veszélyben forgott. a kapitány megoldhatatlannak tűnő gondján két tatabányai munkáscsalád, karabás tamásné és dér istvánné segít. vállalták az újszülöttek gondozását és négy hónapig szoptatták a kicsinyeket. így mentették meg az életnek nélkül és jurijt, akiket a kapitány mielőtt megerősödtek, még ugyanabban az évben hazavitt a szovjetunióba.

az ikrek megmentői husz éven át miután tudtak védenek soráról, míg végül is lelkes tatabányai utörök segítségével nyomukra bukkantak. azóta is - három éve - változtatják egymást a levelek az ikrek és megmentőik között. így tudták meg egykori védenek további sorsának alakulását. édesapjuk, koszlapov kapitány időközben meghalt. nelli egy herszoni gyárban technológus, jurij pedig jövőre rádióelektronikai mérnök lesz. a herszoni városi tanács most meghívta a tatabányai asszonyokat, férjükkal együtt a szovjetunióba. huszonhárom év után ismét találkozhatnak messzire szakadt „gyermekükkel”, a tatabányai mamák. először kijevbe, majd onnan herszonba utaznak, hogy viszontláthassák a két gyermeket./mti/

..-

bb 67.
mot

bővítik a balatonszárszói józsef attila emlékmúzeumot

vid-kz/mné szb bs

1969. augusztus 19.

a múzeumok és a műemlékvédelem helyzetéről, feladatairól tárgyalat többek között kedden kaposvárott a somogy megyei tanács végrehajtó bizottsága. az ülésen elhangzott, s elfogadott javaslat szerint a negyedik ötéves terv időszakában helyreállítják egyebek mellett a somogytúri kunffy-kuriát, a mesztegnyői kolostort, az andocsi kolostort és templomot, a köröshegyi széchenyi kastélyt, továbbá a szántópusztai műemlék-majort. az utóbbi helyreállításával egész közép-európában egyedülálló szabadtéri múzeum kialakítására nyílik lehetőség. az ottani XVIII-XIX. századból származó épületek jellege és telepítési rendszere mindmáig változatlan. a tipikus XVIII-XIX. századi major épületeiben kitűnő lehetőség lenne agrártörténeti, népművészeti, sőt irodalomtörténeti, valamint néprajzi anyag bemutatására is. a major rendezése, végleges helyreállítása 1972-75-ben történik meg. még az idén megkezdik viszont a balatonszemsi katolikus templom, jövőre pedig a balatonkeresztúri, valamint a szennai templom helyreállítását. sor kerül a balatonszárszói józsef attila múzeum bővítésére, síófokon kálmán imre emlékmúzeumot hoznak létre, kaposvárott pedig - a rippl rónai villa megvásárlásával - képtárat alakítanak ki./mti/

..-

bb 68. betöltötte feladatát a termelőszövetkezeti patronázs mozgalom - fehér lajos beszéde a mozgalom kiemelkedő munkásainak országos értekezletén

t ms/gk szb zs

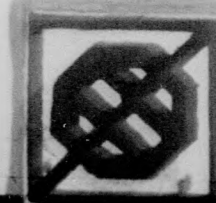
1969. augusztus 19.

kedden a vasas-székház dísztermében országos értekezletet tartottak a termelőszövetkezeti patronázs mozgalom kiemelkedő eredményeket elért aktivistáinak részvételével. ott volt az értekezleten és az elnökségben foglalt helyet fehér lajos, az mszmp kb politikai bizottságának tagja, a kormány elnökhelyettese, németh károly, a politikai bizottság póttagja, a budapesti pártbizottság első titkára, bálint józsef és tóth mátyás, a központi bizottság osztályvezetői, dr. sághy vilmos, a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter első helyettese, györgy gyula kohó- és gépipari miniszterhelyettes, sümegi jános, a termelőszövetkezetek országos tanácsának elnökhelyettese, somoszlói gábor, a szot titkára és barati józsef, a hazafias népfront országos tanácsának titkára.

/folyt.köv./

17.12/szb

-55-



bb 68. /betöltötte feladatát... 1. folyt./-szb

németh károly megnyitó szavai után fehér lajos mondott beszédet.

/fehér lajos beszédét mai bb 2. számú kiadásunkban közöltük. a beszédre a következő javítást adjuk: a 10. folytatás 1. bekezdésének 9. sorában „16.3 mázsás,, helyett „16 mázsás,, irandó;

ugyanennek a sornak a végén „hektárra átszámolva....,, szavakkal kezdődő mondat helyesen a következő: „hektárra átszámolva ez meghaladja a 27 mázsát.,,

e javításokkal a beszéd embargóját feloldjuk!

az értekezlet után az ország központi bizottsága fogadást adott a patronázs mozgalomban kitüntek tiszteletére. /mti/

bb 69. átadták a máv-nak a 100. háromezer lóerős villamosmozdonyt

t sl/gg je bh bs

1969. augusztus 19.

a ganz villamosművek és a ganz-mávag vezetői kedden délután átadták rödőnyi károly közlekedés és postaügyi miniszter-helyettesnek, a máv vezérigazgatójának a 100. háromezer lóerős szilíciumegyenirányítós villamosmozdonyt. e mozdonytípus gyártását egy nyugati konzorciumtól vásárolt licenc alapján 1964-ben kezdték meg, s az azóta átadott valamennyi példány megbízhatóan működik.

mint a két gyár vezetői elmondották, a villamosmozdonyok gyártásában nemzetközileg igen gyors a fejlődés, s ezzel a magyar iparnak is lépést kell tartania. már készül a szilícium egyenirányítós villamosmozdony új változata, amelynek teljesítménye a jelenlegi 3000 helyett 3750 lóerő lesz. teljesen új vontatómotort is kifejlesztettek, amely a mozdonyok teljesítményét tovább növeli. az új motor felhasználásával valószínűleg 1972-re már üzembe helyezhetik a 4 800 lóerős villamosmozdonyokat, később pedig 7000 lóerős körüli mozdonyokat is elő tudnak állítani.

a 100. mozdony ünnepélyes átadásakor a gépipar kiváló dolgozója, illetve kiváló dolgozó kitüntetésekkel adták át a gyártásban legeredményesebben résztvevő dolgozóknak.

/folyt. köv./
17.20 bh

-56-

bb 69. /átadták ... 1. folyt./ bh

a jubiléris mozdony átadásával egyidőben bocsátotta ki a ganz-mávag a kuba részére gyártott ötvenedik ezer lóerős diesel villamosmozdonyt. a sorozat első példánya a múlt év októberében készült el. valamennyi mozdonyt a cukornád-ültetvények termékeinek szállítására használják fel Kubában. a mozdonyt a kubai viszonyoknak megfelelő trópusi kivitelben állítják elő, hogy a levegő nagy pára- és sótartalmának is ellenálljanak. a 2200 tonna teher vontatására alkalmas mozdonyok saját tengelyükön teszik meg az utat budapesttől szeczinig, majd onnan hajón jutnak Kubába. /mti/

bb 70. az elnöki tanács elnöke győr-sopron megyében - alkotmány napi nagygyűlés mosonmagyaróvárott

vid-kz/mné bh bs

1969. augusztus 19.

kedden győr-sopron megyébe érkezett losonczi pál, az elnöki tanács elnöke. a vendéget a megyeszékhelyen pataki lászló, a megyei pártbizottság első titkára, lombos ferenc, a megyei tanács végrehajtó bizottságának elnöke és dr. hajós vilmos, a hazafias népfront megyei bizottságának titkára fogadta. rövid győri tartózkodás után az elnöki tanács elnöke a megye vezetőinek kíséretében mosonmagyaróvárra utazott, ahol a város és a járási vezetői fogadták, s tájékoztatták az egyre gyorsabb ütemben iparosodó régi diákváros fejlődéséről. losonczi pál megtekintette a város új termélfürdőjét és épülő központját. a városnézés után a kötött-árugyárba látogatott, ahol nagy albert igazgató fogadta és kalauzolta. divatbemutatót rögtönöztek, hogy megismertessék a vendégeket a gyár legújabb termékeivel. a gyár 3-as számú konfekció üzemében, a már három ízben szocialista címet nyert józsef attila brigád vezetője - varga istvánné - virággal köszöntötte az elnöki tanács elnökét, aki beírta nevét a brigád naplójába. a látogatás következő állomása az ország legnagyobb mezőgazdasági üzeme a lajtahansági állami gazdaság volt. ott tóth lászló, a gazdaság kossuth-díjas igazgatója bemutatta a vendégeknek a múlt hónapban elkészült 60 millió forint értékű lohman-rendszerű sertéstelepet. ez az országban jelenleg még egyedülálló telep, évente 14.000 hizottsertést ad piacra.

/folyt. köv./

- 57 -

17.35/szb

bb 70. / az elnöki ... 1. folyt./ bh

délután a május 1. parkban nagygyűlést rendeztek. az eseményre a város üzemelnak dolgozóin kívül nagyszámban érkeztek mosonmagyaróvárra a környező községekből is. a körülből 3000 ember részvételével megtartott nagygyűlést garai károly, a városi pártbizottság első titkára nyitotta meg. ezután szigetközi népviseletbe öltözött lányok régi magyar szokás szerint újbuzából sült kenyéret nyújtottak át losonczi pálnak, a nagygyűlés szónokának. az új terméskből készített kenyér átvétele után losonczi pál beszédet mondott.

/losonczi pál beszédét mai bb 1-es kiadásunkon a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátottuk. az embergót feloldjuk./

a nagygyűlés garai károly zárszavával ért véget./mt1/

..-

bb 71. timár mátyás látogatása a budapesti közlekedési vállalatnál

t hbj/gk je bh bs

1969. augusztus 19.

kedden timár mátyás, a minisztertanács elnökhelyettese el látogatott a budapesti közlekedési vállalathoz. társaságában volt szépölggyi zoltán, a budapesti pártbizottság titkára, kelemen lajos, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnökhelyettese, dr. lukács istván, a VII. kerületi pártbizottság első titkára, dr. nagy rudolf, a fővárosi tanács közlekedési főigazgatóságának vezetője.

a minisztertanács elnökhelyettesét daczó józsef, a budapesti közlekedési vállalat vezérigazgatója és balogh józsef, a bkv pártbizottságának titkára tájékoztatta a budapesti közlekedés helyzetéről és a fejlesztési koncepciókról. mint mondták, a metró építése sem szoríthatja háttérbe a felszíni tömegközlekedés nagyarányu fejlesztését. a budapesti közlekedésben sok még a nehézség, mert - különösen az autóbuzsnál - az igények növekedését nem követte a járműpark bővítése, a javítóbázis növelése. súlyosbitja a gondokat a nagy létszámhiány, a nagyarányu munkaerő-fluktuáció. a régi garázsokat, főműhelyeket nem a mostani nagy kocsiparkra méretezték; ezek ma már kicsinyek, elváltak. nagy számban újabb autóbuzsokat a bkv csak az új óbudai garázs elkészültével fogadhat.

a bkv vezetőivel folytatott beszélgetést követően timár mátyás munkásgyűlésen találkozott a budapesti közlekedési vállalat dolgozóinak képviselőivel, és tájékoztatást adott az ország gazdasági helyzetéről.

/folyt. köv./
18.00 bh

- 58 -

bb 71. /timár mátyás... 1. folyt./ bh

ezután timár mátyás meglekintette a baross téri munkálatokat, és a földalatti baross téri mélyállomását. hidvégi károly, a földalatti vasut vállalat igazgatója a miniszterelnök-helyettes érdeklődésére közölte, hogy a metró második szakasza is jó ütemben épül, a duna alatt minden nagyobb nehézség nélkül átjutva a moskva tér felé haladnak a furdópajzsok. elmondotta: a közlekedési szakemberak arra törekszenek, hogy 1970 április 4-ig a metróhoz vezető felszíni forgalmat is megfelelően átalakítsák.

a fehér uton épülő bkv forgalmi telepre is ellátogatott timár mátyás. rózsá lászló, a bkv műszaki igazgatója elmondta: a telep 174 millió forintot költséggel épül, 1971-ben lesz kész, s ott 900 jármű - metró, név és villamos motorkocsi - javítására rendezkednek be. a metró-főműhelyben timár mátyás megnézte azt a két szovjet gyártmányu metrókocsit, amelyekkel már próbajáratokat végeztek. a szovjet ipar októbertől kezdve szállítja a további szerelvényeket.

azépülő óbudai garázsban veres istván, a 23-as építőipari vállalat igazgatója elmondta, hogy ismerik a bkv nehéz helyzetét ezért az óbudai garázs egy részét ez év végéig szeretnék átadni

timár mátyás a látogatás során megjegyezte: a fővárosban a lakásépítés után a közlekedés a legfontosabb probléma. enyhítésében segít a magyar járműipar új autóbuzsok gyártásával, és segít a problémák megoldásán a metró is. azt azonban tudnunk kell, hogy a nehézségeket teljesen egy-két éven belül még nem lehet megszüntetni. az eddigi intézkedések is azt mutatják azonban, hogy minden lehetőt elkövetünk a gondok enyhítésére./mi

..-

bb 74. budapestre érkezett az arab szocialista unió küldöttsége

k vt/tm bh bs

1969. augusztus 19.

az mszmp központi bizottságának meghívására - mohamed abdel szalam el zajjat vezetésével - baráti látogatásra kedden hazánkba érkezett az arab szocialista unió küldöttsége. a delegációt a ferihegyi repülőtéren gyenes andrás, az mszmp központi bizottsága külügyi osztályának vezetője fogadta.

az érkezésnél jelen volt abdel fatah fouad, az egyesült arab köztársaság budapesti nagykövete és szarka károly, a magyar népköztársaság kairói nagykövete./mt1/

18.00 bh

- 59 -

bb 72. javul az idő

i tz/mm je bh bs

1969. augusztus 19.

rácáfolt a határainkon kívül leselkedő hidegtartalék a hétfői várakozásokra. amint ugyanis rajkai ödön, a központi meteorológiai intézet tudományos főmunkatársa elmondta, akkor úgy tűnt, hogy a hűvös levegő utolsó hulláma is tuljutott már az ország területén és utána felmelegedés következik. sajnos azonban hétfőn este egy újabb, még mindig erőteljes hűvös hullám érkezett a kárpátok északi szegélyéhez, és áthaladva a hegyvonulat felett kedden délelőtt már az egész kárpát medencét elborította.

utját mindenfelé borulás és eső kísérte, sőt néhol zivatarok is voltak. a lehullott csapadék mennyisége általában nem volt nagy, a tíz millimétert csak néhány helyen érte el, vagy haladta meg kevéssel. esett azonban Lengyelország délkeleti részén, ukránja északi területein, a balkán félsziget keleti felén, sőt a la manche csatorna vidékén és a fehér tenger térségében is.

száraz, napos idő most csak délnyugat-európában, valamint a keleti tenger térségében és attól keletre volt. 30 fokot, vagy ezt is meghaladó hőmérsékletet csupán dél-európa egy-két pontján mértek. jellemző, hogy a kontinens nyugati felén 2-6 fokkal magasabb, keleti területein viszont ugyanennyivel alacsonyabb volt a hőmérséklet. az évszaknak megfelelő átlagnál. a higanyszál néhány fokkal nálunk is alatta maradt a naptár szerint várható értéknek. így kedden a napi maximumok hazánkban csak 19 és 24 fok között alakultak ki.

a szél nálunk továbbra is elég élénk, sőt a dunántúlon erős, egy-két helyen viharos erejű volt. szombathelyről még kedden is jelentettek óránként 70 kilométer sebességű szélleökéseket.

a jelek azonban most már valóban jogot adnak egy kis optimizmusra. igaz, a hideg tartaléka még mindig nem merült ki teljesen, de most már csak gyengébb hullámok jöhetnek, amelyek nem fogják érezhetően befolyásolni időjárásunk alakulását.

ezért a meteorológusok szerda estig már csak felhőátvonulásokat várnak szórványos futó esőkkel. a többfelé élénk, a dunántúlon helyenként erős északnyugati-északi szél csak lassan mérséklődik, de a nappali felmelegedés most már kissé erőteljesebb lesz. előreláthatólag a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 12 és 17 fok között, a legmagasabb szerdai nappali hő-mérséklet pedig 25 fok körül alakul ki./mti/

18.15 bh

--

- 60 -

bb 73. a mahart pártdelegációjának látogatása a vdk budapesti nagykövetségén

i st/gg je bh bs

1969. augusztus 19.

a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövetsége kedden fogadta a mahart pártbizottságának delegációját. noang luong nagykövet elismerését fejezte ki a mahart dolgozóinak a harcoló vietnami nép iránti szolidaritásáért, segítségéért. elsőként a miskolc és a cserhát nevű kisz hajó személyzete, majd a többi hajózási dolgozó is felajánlott anyagi segítséget a harcoló vietnami népnek. a mahart vendégül látott budapesten tanuló vietnami diákokat, hajókirándulást rendezett a délvietnami nép két fiatal, hősnője nguyen thinhhan és huynh thikien tiszteletére.

a mahart delegációja a vietnami nép iránti szolidaritásuk dokumentumait tartalmazó diszalbumot adott át a vdk nagykövetségnek, aki a vietnami demokratikus köztársaság nemzeti zászlaját és emlékgyűrűt ajándékozott a küldöttség tagjainak./mti/

--

bb 75. szalai béla délamerikai tárgyalásai

i st/tm je bh bs

1969. augusztus 19.

a latin-amerikai körúton lévő magyar delegáció dr. szalai béla külkereskedelmi miniszterhelyettes vezetésével folytatja gazdasági tárgyalásait. a delegáció augusztus 14-18 között peruban hivatalos megbeszélést folytatott a két ország közötti gazdasági kapcsolatok fejlesztésének lehetőségeiről. különösen a bányászatban, az élelmiszeriparban tartják kívánatosnak a kereskedelmi együttműködést, ezen kívül sor kerülhet kórházi felszerelések, oktatási műszerek és laboratóriumok, továbbá autóbuszok szállítására. dr. szalai béla javasolta, hogy későbbi időpontban kössenek magyar-perui műszaki-tudományos együttműködési megállapodást. a delegáció látogatást tett perui oktatási, gazdasági és pénzügyi, ipari és kereskedelemügyi, továbbá a bánya- és energiaügyi miniszternél. dr. szalai béla fogadást adott, amelyen a kormány több tagja és számos más közéleti személyiség is megjelent.

a magyar küldöttség peruból latin-amerikai útjának utolsó állomására, braziliába utazott, hogy a két ország árucseréforgalomának növeléséről tárgyaljon. hazánk már jelentős szerződéseket kötött braziliával, oktatási intézmények részére nagyértékű berendezések szállításáról. most a többi között ennek a szerződésnek a kibővítéséről tárgyalnak, ugyanakkor a magyar delegáció dízelmozdonyok szállítását is felajánlja braziliának./mti/

18.30 bh

--

- 61 -

bb 76. alkotmány napi ünnepek hajdu-bihar megyében

vid-kz/mné bh bs

1969. augusztus 19.

kedden délután hajdu-bihar megyében is megkezdődtek az alkotmány napi ünnepek. debrecenben a nagyterdei szabadtéri színpadon nagygyűlést rendeztek. szónoka benosik istván, országgyűlési képviselő, a debreceni agrártudományi főiskola rektora volt. a megye több városában és községében ünnepi tanácsülésen méltatták az alkotmányt, s a törvénybeiktatása óta elért eredményeket. a megye négy állami gazdasága ezen a napon ünnepelte megalakulásának 20. évfordulóját. kitérítetéseket és jutalmakat adtak át a törzsgárda tagjainak, továbbá a legjobb dolgozóknak./mti/

szervezők figyelmébe!

kz/gk bh bs

1969. augusztus 19.

mai bb 63. számú hírünk / megkezdődött a vii. országos nemzetiségi.../ második bekezdésének elejétől a szöveg helyesen:

az ünnepeken részt vettek veszprém megye és keszthely város vezetői. megjelent kovács gyula, az mszp veszprém megyei bizottságának titkára, ognyenovics milán, a magyarországi délszlávok demokratikus szövetségének főtitkára, holzmann miklós, a magyarországi német dolgozók demokratikus szövetségének főtitkárhelyettese és knyárik jános, a magyarországi szlovákok demokratikus szövetségének elnöke. az egész országból ide érkezett vendégek előtt.../mti/

bb 77. raj usha chopra,

i fe/hné bh bs

1969. augusztus 19.

az indiai fiatal nők jóléti szövetségének főtitkára és shri nder pal, az indiai gyermekjóléti szövetség igazgatóhelyettese a magyar nők országos tanácsának meghívására budapestre érkezett. az indiai vendégek néhány napos magyarországi tartózkodásuk alatt több gyermekintézményt, egészségügyi és szociális létesítményt tekintenek meg, s tanulmányozzák a magyar nőmozgalom tevékenységét./mti/

18.40 bh

- 62 -

bb 78. több mint egymillió tonna kohászati terméket cserélnek az idén az intermetall-ban résztvevő országok

i sl/tm szb 1e

1969. augusztus 19.

az intermetall vaskohászati együttműködési szervezetben résztvevő hat ország, továbbá a jugoszláv kohászati üzemek egyesülésének képviselői kedden budapesten jegyzőkönyvet írtak alá, amelynek alapján a negyedik negyedévben 296 000 tonna, az idén összesen 1 093 000 tonna vaskohászati terméket cserélnek egymással. magyarország 1969-ben az intermetall-ban történt megállapodás alapján összesen 195 000 tonna vaskohászati terméket importál, ennek mintegy 80 százaléka öntecs, illetve buga, vagyis olyan félkész-termék, amely lehetővé teszi hengereknek kapacitásának jobb kihasználását. ezeket a fontos anyagokat főleg a szovjetunióból, csehszlovákiából és jugoszláviából hozzuk be. ezen kívül magyarország importál ferromangánt, betonacélt és ugynevezett finomsori köracélokat.

az import ellentételeként magyarország az idén 140 000 tonna vaskohászati terméket exportál, mindenekelőtt hidegen hengerelt lemezeket és rudidomokat.

magyarország a tanácskozásokon felesleges raktárkészleteiből felajánlott 15 000 tonna vaskohászati cikket, amelynek értékesítése esetén további fontos kohászati anyagokat importálhatunk. /mti/

bb 79. szobrot állítottak kiss györgy szobrászművésznek szászváron

vid-kz szb bs

1969. augusztus 19.

a mecseki hegyháton fekvő szászvár népe szobrot állított kiss györgy szobrászművésznek a község szülöttjének. az egy szerű parasztfiuból lett európa-szerte ismert művész ötven évvel ezelőtt hunyt el. élete során százhatvankét szobrot alkotott, amelyek ma pécs, budapest, esztergom, szombathely és más magyar városok köztereit, épületeit díszítik. az ő szobra, többek között a pécsi szepessy ignác, a szombathelyi berzsenyi daniel és a budapesti veres pálné szobor. az évforduló alkalmából a hazafias népfront kedden emlékünnepeket rendezett szászvár főterén, a május 1. téren, ahol kiss györgy szobrát felállították. dr. takács józsef, a hazafias népfront-pécsi titkára emlékezett meg a művész életéről és munkásságáról, majd leleplezte a szobrot, dabóczy minály szobrászművész alkotását. /mti/

19.00 bh

-63-

bb 80. megnyílt a fotószakkörök országos kiállítása

t ol/gk szb zs

1969. augusztus 19.

a fővárosi művelődési ház új létesítményében, a táncpalotában rendezték meg a fotószakkörök országos kiállítását, amelyet kedden délután ünnepélyesen nyitott meg kurcz györgy, a fővárosi tanács népművelési osztályának vezetője. a gazdag tárlatot a tanácsköztársaság kikiállításának 50. évfordulójára hirdetett pályázat legjobb képeiből állították össze. a pályázatra 65 fotószakkör 292 szerzőjétől összesen 480 felvétel érkezett be, ezek közül a zsűri 95-öt talált kiállításra alkalmasnak.

a megnyitó alkalmával adták át a legjobb felvételeket beküldő öt fotószakkörnek és tíz egyéni pályázónak a díjakat. a pályázaton első lett markó kamilla „vasmunkás”, című képe, amely az egyéni első díj mellett elnyerte a „fotó”, című szaklap szerkesztőségének plakettjét is. egyidejűleg megjutalmazták a három legeredményesebben működő fotóköri vezetőjét.

a kiállítást a tervek szerint szeptember 7-ig naponta 10-től 20 óráig tekinthetik meg az érdeklődők. /mti/

--

bb 81. 12.5 milliós forgalom a ruházati boltok nyári vásárán

i kf/kf szb ie

1969. augusztus 19.

a fővárosi ruházati bolt vállalat az idén valamennyi boltját bevonta a kedvezményes nyári ruházati vásárba, amely - legalább is a vállalat számára - a tavalyinál kedvezőbb eredménnyel zárult.

a vállalat a kéthetes vásár során a kedvezményes akcióba bevont cikkei nagyrészeinek árát 40 százalékkal csökkentette. közülük a végig - és félliggombos női és bakfis mosóruhák voltak a legkelendőbbek. ezrével fogyott a női és a bakfis blúz. sok gyermek mosóruhát, flupantallót és rövid ujjú felső kötöttárut adtak el, de keletje volt a férfi shortnak, s a nem ki-mondottan nyári, de könnyű, olcsó szövetöltönyöknek is.

a keddi esti zárás után készült gyors számvetés szerint a nyári vásár cikkeiből a ruházati boltok a tavalyi 10.5 millióval szemben most 12.5 millió forintos forgalmat bonyolítottak le. /mti/

--

-64-

19.05 bh

kl

bb 84. ünnepélyes zászlófelvonás a parlament előtt a gellért hegyen

t vt/mm zs bh bs

1969. augusztus 19.

az alkotmány születése 20. évfordulójának előestéjén, kedden a parlament előtt a kossuth lajos téren ünnepélyes külsőségek között, katonai tiszteletadással felvonták a magyar népköztársaság állami zászlaját. kürtszó jelezte pesti endre vezérőrnagy, budapesti helyőrségparancsnok érkezését. a katonai előjáró meghallgatta a csapatzászlóval felsorakozott diszszázad parancsnokának jelentését, majd - a rákóczi induló hangjai közben - ellépett a diszegység előtt és üdvözölte a katonákat. ezután az állami zászlót diszörök kíséretében az árbóchoz vitték és a himnusz hangjai, valamint a diszszázad tiszteletadása közepette vonták fel az árbócrudra. az ünnepi aktus befejezéseként a diszegység és a zenekar díszmenetben vonult el az állami zászló előtt.

a gellért-hegyen a felszabadulási emlékműnél ugyancsak katonai tiszteletadással vonták fel az alkotmány ünnepének tiszteletére a magyar nemzeti lobogót és a nemzetközi munkásmozgalmat vörös zászlaját. /mti/

--

bb 85. gyáravatás kaposvárrott

vid/ kz/gk bh bs

1969. augusztus 19.

elkészült a villamos berendezés és készülék művek kaposvári villamossági gyára. a több mint 150 millió forintos költséggel kialakított üzemet kedden, az alkotmány napi ünnepség keretében, adta át rendeltetésének dr. horgos gyula kohó- és gépipari miniszter. az avató ünnepségen megjelent németh ferenc, a somogy megyei pártbizottság első titkára, böhm józsef, a megyei tanács vb elnöke. marian gatowiec-cel, a lengyel egyesült munkáspárt politikai bizottsága póttagjával, az olsztyn vajdasági tanács vb elnökével az élén ott voltak a somogy megyében tartózkodó lengyel tanácsi küldöttség tagjai is. az ünnepségen kitüntetést és jutalmat adtak át azoknak, akik kiemelkedő munkát végeztek a gyár felépítésében, megszervezésében.

az új kaposvári gyár építésével egyidőben - már 1967 elejétől - termelt is. az üzem kétezer különböző villamossági terméket, köztük ipari elosztótáblákat, többfázisú transzformátorokat, nagyfeszültségű biztosító, átvezető szigetelőket, felvonó vezérlő szekrényeket és estergapad vezérlő táblákat ad piacra, az idén már 360 millió forint értékben. a gyár a következő években tovább bővül. a tervek szerint dolgozóinak száma a negyedik ötéves terv végére a jelenlegi 2000-ról 2500-ra emelkedik, évi termelési értéke pedig meghaladja majd a félmilliárd forintot. /mti/

--

19.15 bh

--65--

bb 82. e m b a r g ó : 20.30 -ig!

a diplomáciai testület látogatása szegeden

vid/kz bh bs

1969. augusztus 19.

a budapesti diplomáciai testület több vezetője és tagja kedden szegeden megtekintette a szabadtéri játékok során lévő előadását, a magyar állami népi együttes jeles napok című műsorát. a diplomatákat szilágyi béla külügyminiszterhelyettes és a külügyminisztérium több munkatársa kísérte el szegedre.

papp gyula a szegedi megyei jogú városi tanács vb elnökhelyettese koktélpartit, az előadás után pedig vacsorát adott a vendégek tiszteletére./mti/

--

bb 83. dimény imre vezetésével mezőgazdasági küldöttség utazott a szovjetunióba és koreába

k ms/gg zs bh bs

1969. augusztus 19.

kedden dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter vezetésével mezőgazdasági küldöttség utazott moszkvába. a miniszter augusztus 20-án megnyitja a moszkvai magyar mezőgazdasági és élelmiszeripari kiállítást, majd tárgyalásokat folytat a szovjetunió mezőgazdasági, élelmiszeripari, húsz- és tejipari, valamint erdészeti minisztereivel. moszkvából a küldöttség a koreai népi demokratikus köztársaságba utazik.

a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren a mezőgazdasági és élelmiszerügyi, valamint a külügyminisztérium több vezető munkatársa búcsúztatta. ott volt n.n. szikacsov, a szovjet nagykövetség követ-tanácsosa és li dong szon, a koreai népi demokratikus köztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete./mti/

--

szerkesztőségek figyelmébe!

zs/gk zs bh

1969. augusztus 19.

javitást adunk mai bb 70-es számú hírünkre: / az elnöki tanács elnöke győr-sopron .../:

az 1. sz. folytatás harmadik sorának végén kezdődő mondat szövege helyesen: ,, a mintegy nyolcezer ember részvételével...., /mti/

--

19.20 bh

- 66 -

bb 86. időjárásjelentés

gg bh bs

1969. augusztus 19.

a meteorológiai intézet jelenti augusztus 19-én, kedden este 19 órakor:

má r csak elszórtan lesz eső

várható időjárás szerda estig: változó mennyiségű felhőzet, már csak elszórtan futóesővel. mérsékelt, napközben élénk, a dunántúlon helyenként még erős északnyugati, északi szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán 22-25 fok között./mti/

--

bb 87. magyar-szovjet barátsági est

k ms/gg zs bh bs

1969. augusztus 19.

alkotmányunk évfordulója alkalmából kedden az ideiglenesen hazánkban állomásozó szovjet csapatok parancsnoksága magyar-szovjet barátsági estet rendezett. a baráti találkozón részt vett bodonyi pálné országgyűlési képviselő, a budapesti népfrontbizottság titkára, valamint a hazafias népfront és az mszbt több vezető munkatársa. a szovjet nagykövetséget a.m. szorokin nagykövetségi tanácsos képviselte. ott volt a szovjet csapatok számos tábornoka és tisztje is. a két nép testvéri barátságát és alkotmányunk jelentőségét mátyás lászló, a hazafias népfront országos tanácsának titkára méltatta. ezután dr. kardos lászló akadémikus, az mszbt alelnöke a szovjet hadsereg több magasrangú tisztjének, valamint harcosának átnyújtotta a társaság aranykoszorus jelvényét, a magyar-szovjet barátság erősítése érdekében kifejtett munkájuk elismerésül./mti/

--

- 67 -

20.25 bh

20³⁰ L

bb 88. elutazott tran cong tuong

gg bh bs

1969. augzsuts 19.

tran cong tuong, a vietnami demokratikus köztársaság párizsban tárgyaló küldöttségének jogi szakértőjét kedden délelőtt fogadták az országos béketanács vezetői. a fogadáson jelen volt dr. réczei lászló, az országos béketanács alelnöke és sebestyén nándorné, az országos béketanács titkára, valamint le huu van, a dél-vietnami köztársaság nagykövetségének ideiglenes ügyvivője és nguyen dinh can a vietnami demokratikus köztársaság nagykövetségének titkára. ott volt dr. prandler árpád, a magyar jogász szövetség főtitkára is. tran cong tuong kedden elutazott budapestről. a ferihegyi repülőtéren az országos béketanács, a magyar jogász szövetség, a vietnami demokratikus köztársaság nagykövetségének és a délvietnami köztársaság nagykövetségének képviselői bucsuztatták./mti/

.-.

v é g e

2155
1140
-58-

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1969. augusztus 20.

bb 1. cseterki beszéd

hi/gg zs bh bs

1969. augusztus 20.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk cseterki lajosnak, az elnöki tanács titkárának a zalaegerszegi nagygyűlésen augusztus 20-án elhangzó beszédét. keretet később adunk, az anyag f e l o l d á s i g e m b a r g ó s -

x x x

bevezetőben a párt központi bizottsága, az elnöki tsnács és a forradalmi munkás-paraszt kormány üdvözlétét tolmácsolta a város és zala megye lakosságának, majd az ünnep jelentőségét méltatta. augusztus 20-a számunkra a szocialista honfoglalás emléknapjává vált: a munkások és parasztek állama, a nép hatalma, a nemzeti függetlenség valósággá lett, hazánk a társadalmi haladás élvonalába került.

- augusztus 20-a történetéhez tartozik az is, hogy ezen napon hagyományos módon megszegjük új kenyérünket. ezt tesszük most is, jó érzésekkel és a dolgozó nép iránt érzett mélyszéges megbecsüléssel. szocialista alkotmányunk ünnepe egyben az új kenyér napja is, mivel a kenyér jelképezi mindazt, ami az élethez szükséges. a kenyér és a szabadság összetartozó fogalmak, ezeréves történelmünk során mindkettőért kemény, sok vérérdőzattal járó küzdelem folyt.

- a munkások és parasztek államának alkotmánya véget vetett dolgozó népünk jogfosztottságának - folytatta beszédét. - szocialista rendszerünk egészségesen fejlődik, a nap hatalma szilárd, az országban rend van, a gyárakban és a földeken szorgos munka folyik. népünk bizakodó légkörben, teljes odaadással fáradozik országépítő programunk megvalósításán.
/folyt. köv. /

- 1-

12